

ONZE

48e jaargang no. 11, november 1987

VOGELS

maandblad van de nederlandse bond van vogelliefhebbers

ONZI

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDSE

BONDSBUREAU

Aletta Jacobsstraat 4, Postbus 74,
4600 AB Bergen op Zoom,
bank AMRO rek.nr.: 46.89.59.262.
gironummer 1148324, telefoon 01640 - 3 50 07.
Geopend 08.00 tot 12.00 uur en van 13.00 tot 17.00 uur.
's Zaterdags gesloten.

ERELEDEN

A.L. van Liempd (erevoorz.), W. Beckman,
A. Dommerholt, J. Forsten, J.J. Kroij, E.J. Lensink,
W.C. Oonk, Joh. M. van Pelt, A.F. Smit, Jos van de Walle
en E.M. Wessels.

DAGELIJKS BESTUUR

Voorzitter: W.J. Mulder, Verwerstraat 39,
7415 RZ Deventer, telefoon (05700) 2 36 48.

Secretaris: H. de Geus, Amersfoortsestraat 71,
3772 CH Barneveld, telefoon (03420) 1 61 60.

Penningmeester: J. van Splunter, Vijverberg Zuid 44,
4621 AT Bergen op Zoom, telefoon (01640) 3 46 63.

2e Voorzitter: D.J. van der Molen, Gentiaan 5,
7721 HA Dalftsen, telefoon (05293) 12 57.

Commissaris: M.N.Th. Brouwer, Wouweeweg 5a,
4661 VM Halsteren, telefoon (01641) 33 26.

DISTRICTSVOORZITTERS (leden bondsbestuur)

District Groningen: J.W.B. Robbe, A-Kade 19,
9581 AH Musselkanaal, telefoon (05994) 1 63 41.

District Friesland: H. Suichies, Ruusbroeckstraat 28,
8913 HN Leeuwarden, telefoon (058) 15 16 92.

District Drenthe: J.H. Heijnen, W. Grolstraat 126,
7826 EL Barger Oosterveld, telefoon (05910) 2 54 20.

District Overijssel: A.M. van Rijn, Pr. Margrietstraat 41,
7481 GG Haaksbergen, telefoon (05427) 1 30 06.

District Gelderland: P. Vierhuis, Veldkersmeen 22,
3844 RB Harderwijk, telefoon (03410) 1 60 68.

District Utrecht: C. van Lunteren, Vlasoord 13,
3991 XC Houten, telefoon (03403) 7 26 08.

District Noord-Holland: G.F. Huner,
Bickerstraat 60, 1701 EG Heerhugowaard,
telefoon (02207) 1 13 98.

District Zuid-Holland: G.C. Goedschalk,
Akeleistraat 148, 2565 PC Den Haag,
telefoon (070) 68 16 70.

District Zeeland: T.J. Udo, Slotstr. 5, 4421 EL Kapelle,
telefoon (01102) 15 22.

District West Noord-Brabant: J.C.W. Luijsterburg,
Nieuweweg 23, 4631 TC Hoogerheide,
telefoon (01646) 1 31 17.

District Oost Noord-Brabant: A.H. Meesterburrie,
Kasteel Traverse 198, 5701 NR Helmond,
telefoon (04920) 2 56 09.

District Limburg: H.J. Nooljen, Reigerstraat 29,
5932 VX Tegelen, telefoon (077) 73 34 58.

SECRETARIATEN TECHNISCHE COMMISSIES

Kleur-, vorm- en postuurkanaries:
H.K. v.d. Wal, Mozartstraat 4, 8916 HC Leeuwarden,
telefoon (058) 13 46 55.

Tropen, parkieten etc.:

P.J.F. Klören, Meidoornweg 10, 3768 CN Soest,
telefoon (02155) 1 53 01.

Zangkanaries:

W.J. Vermeij, Leppa 36, 9204 JE Drachten,
telefoon (05120) 1 72 42.

LIDMAATSCHAP

Zij die in Nederland woonachtig zijn en lid wensen te worden van de NBvV, wende zich tot de secretaris van een in de plaats van inwoning gevestigde afdeling. Naam en adres worden gaarne door het bondsbureau verstrekt.

Zij die in het buitenland woonachtig zijn, kunnen verspreid lid worden door overmaking van het hieronder genoemde bedrag.

België: Bfr. 600,-, bij vooruitbetaling op onze postrekening nr. 000-0156074-01, bij het bestuur der postcheck te Brussel 1.

Overige landen: Hfl. 45,- bij vooruitbetaling per internationale postwissel aan het bondsbureau NBvV. Indien men het maandblad per luchtpost wil ontvangen wordt een extra tarief volgens PTT-kosten berekend. Alle tarieven gelden per kalenderjaar.

SPECIAALCLUBS

Het lidmaatschap van de speciaalclubs is voorbehouden aan hen die reeds lid van de NBvV zijn. Voor verdere inlichtingen c.q. opgave lidmaatschap, wendt men zich uitsluitend tot onderstaande secretariaten.

Europese vogels en hun hybriden

J. Broere, Jongbloedln. 31,
3769 BP Soesterberg, telefoon (03463) 19 76.
Contributie f 25,- per jaar, entree f 5,-.

Gras- en Grote parkieten

B. Kerseboom, Piet Heinlaan 9,
3951 CP Maarn, (03432) 20 83.
Entree f 5,-.

Insecten- en vruchtenetende vogels

H.W. Wareman, Kastanjeln. 13,
4793 AW Fijnaart 01686-3314.
Contributie f 25,- per jaar, entree f 5,-.

Japanse meeuwen

L. van Santen-Bergmaier, Mandenmakerslaan 31,
3454 DB De Meern, telefoon (03406) 6 37 11.
Contributie f 17,50 per jaar, entree f 5,-.

Vorm- en Postuurkanaries

G.J.S. Nijhuis, Wilderinkstr. 31,
7555 DS Hengelo, telefoon 074-91 17 03.
Contributie f 25,- per jaar, entree f 5,-.

Zebravinken

D.J. Elzinga, Hunzedal 73,
9531 GD Borger, telefoon (05998) 3 50 65.
Contributie f 25,- per jaar, entree f 5,-.

ABONNEMENTEN

Losse abonnementen op het maandblad f 33,50 per kalenderjaar. Overmaking bij vooruitbetaling op giro 1148324 t.n.v. NBvV en onder vermelding abonneren OV. Reeds verschenen nummers van een jaargang worden nagezonden en vervolgens elke maand tot en met december.

VOGELS

ISSN 0030-3224

BOND VAN VOGELLIEFHEBBERS (OPLAGE 50.000)

REDACTIE

C.E. van Berkel
Chr. Walraven
Redactieadres: Postbus 74, 4600 AB Bergen op Zoom

VERANTWOORDELIJKHEID

De uitgever van dit blad, de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers, is niet verantwoordelijk voor de inhoud van hierin opgenomen advertenties en erkent geen enkele verplichting tot opnemen van aangeboden advertenties.

De auteurs blijven verantwoordelijk voor de inhoud van hun artikelen. Door publicatie neemt de uitgever geen enkele verantwoordelijkheid op zich. Het zonder schriftelijke toestemming overnemen van artikelen of gedeelten daarvan is verboden.

ADVERTENTIES

Voor advertenties – ook die van leden en abonnees – met een zakelijk karakter, zijn tarieven en verdere inlichtingen verkrijgbaar bij het Bondsbureau van de NBvV. Kleine annonces, voor afdelingen, leden en abonnees op 'Onze Vogels', van zuivere particuliere aard zie onder 'Vraag en Aanbod'.

VRAGEN OVER?

WATERSLAGERS aan: H. Warmerdam, V.d. Duijn van Maasdamlaan 45, 2181 XB Hillegom.
HARZERS aan: M.A. Paans, Mc. Mackaystr. 5, 5142 TE Waalwijk.
KLEURKANARIES aan: J.A. Barsch, Drapeniersdonk 144, 7326 AG Apeldoorn.
VORM- EN POSTUURKANARIES aan: J. Kuiper, W. Marisstr. 2, 2282 SP Rijswijk.
EUROPESE VOGELS (WILDZANG) EN HUN BASTAARDEN, GROTE PARKIETEN EN AGAPORNIDEN aan: D.A. Duivis, St. Josephstraat 46, 4847 SG Teteringen.
ZEBRAVINKEN, JAPANSE MEEUWEN EN HUN BASTAARDEN aan: C. van Elven, Van N. van Eemnesln. 7, 8384 EA Wilhelminaoord.
TROPISCHE VOGELS EN HUN BASTAARDEN aan: M. Schuurhuis, Drecht 23, 8032 CH Zwolle.
VRUCHTEN- EN INSECTENETERS aan: E.M. Wessels, Ravenhorst 28a, 3085 ZV Rotterdam.
GRASPARKIETEN aan: S. Harkema, Prov.weg 29a, 9677 PA Heiligerlee.

Postzegels voor antwoord bijsluiten.
Geen retourporti, dan ook geen antwoord!
Deze regel geldt ook voor vragen aan auteurs etc.

De Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is ingeschreven in het verenigingsregister van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Breda, onder nummer V-280824.

Het volgende nummer wordt ter post bezorgd op 18 december 1987.

IN DIT NUMMER

	PAG.
De Mexicaanse lijster een voorbeeld van een "echte" lijster	484
Nieuwe mutatie grasparkieten	485
De Specie Lonchura Striata	487
Keurmeester Zangkanaries	491
Krakers	491
Kalender	492
Ervaringen met geelbuik Cini's	492
20 Jaar speciaal-club voor vorm- en postuurkanaries	494
Spotvogel	503
De Bruine Rijstvogel	504
Van ei tot zelfstandige vogel (deel 2)	507
Paradijs Weduwevogel	508
Mutaties bij de Chinese dwergkwartel	509
De voliëre van de maand	511
Kleurkanaries	512
Een spiksplinter nieuwe mutatie van het zilverbekje	513
Een geslaagde kweek met de grote Textorwever	514
De Putter/Kanarie	515
Zanddoddegras	525

IN DIT NUMMER ADVERTEREN

	PAG.
H. Kremers	486
STT B.V., Siem van 't Hart, Wovo, Langhout's Dier-Home	502
Distrikts-TT Gelderland, Vogelhuis Kloeg, Corbeille bv, Fauna, M. Borgstein, Rien Zagers, A. v.d. Kamer	506
Kemo-Alkmaar, Blankestijn's, Gehu-kooien, Cetonics, Natura b.v., Kees van der Borst	510
Esve	516
Holland Diervoeders B.V.	518
Fauna Metaalwaren b.v.	519
W. Stijger Heemskerk, K.B.O.F.	520
Fauna, F. Thijssen Mill, S.J. Dorpsmans, Int. hobby boekhandel, Van Keulen	521
K.B.O.F.	522
Fauna Metaalwaren b.v.	523
Langhout's Dier-Home, Konacorn, Wolro, Cédé	524
Orni-Mondo, Beaphar	525
N.B.v.V. kalender 1988	526
H. Dijks, NBvV-Service, Avesproduct b.v., N.B.v.V. Boekenservice	527
Witte Molen	528

Foto voorplaat: Mexicaanse Lijster

Foto: C. Scholtz/van Os

Ontwerp en druk: Steens Schiedam b.v.

Postbus 59, 3100 AB Schiedam – Telefoon (010) 462 29 22

Tekst: Jos Hubers
Foto: Cees Scholtz/v. O.

De Mexicaanse lijster een voorbeeld van een "echte" lijster

Tot voor kort werden van de lijsters bijna alleen de schama-, dayal- en damalijster in de volière gehouden. De laatste jaren komen we bij de liefhebbers steeds meer soorten tegen.

Dat er goed mee gekweekt wordt, blijkt wel uit het feit dat er met bijv. de grijskaplijster verscheidene jongen op stok gebracht zijn. In dit artikel zal ik wat dieper op één van de "echte" lijsters ingaan. Wat wordt er nu bedoeld met "echte" lijster?

Daarvoor bekijken we eerst de systematiek. De lijsters zijn een onderfamilie van de familie vliegenvangers (Muscicapidae). Andere onderfamilies zijn o.a. de timalies, grasmussen en "echte" vliegenvangers.

Voorbeelden van lijsters zijn: het roodborstje, de nachtegaal, schamaliesters, merel en blauwe rotslijster.

"Echte" lijster is geen geslacht, onderfamilie of iets dergelijks maar een benaming voor een paar bekende en minder bekende geslachten waarvan de levenswijze erg op elkaar lijkt. De fluit of beeklijster behoort tot de minder bekende.

Hiervan wordt de Chinese fluitlijster (*Myiophoneus caeruleus*), een 30 cm. donkerblauwe vogel, zo nu en dan ingevoerd.

De geslachten *Turdus* en *Zoothera* zijn de bekendste van de "echte" lijsters. Van het geslacht *Zoothera* zien we de damalijster het meest maar ook de Siberische en goudlijster komen we zo nu en dan tegen. De lijsters van dit geslacht kenmerken zich door het feit dat het echte grondvogels zijn. Ze worden dan ook wel eens grondlijsters genoemd.

Het voor ons meest bekende geslacht is wel het geslacht *Turdus*. Alleen al omdat iedereen de merel kent. Sommige soorten kennen vele ondersoorten. Hiervan spant de eilandlijster wel de kroon. Er zijn er maar liefst zo'n 50 van bekend. Eén van die ondersoorten, nml. de witkoplijster, wordt uit Taiwan wel eens ingevoerd. Hierop kom ik in een ander artikel terug. Nu nemen we de Mexicaanse lijster eens onder de loep.

De Mexicaanse lijster – *Turdus rufopalliatus*

Te pas en te onpas wordt er in de vogelhandel met namen gegooid. Zo ook met deze lijster. De meest voorkomende naam waaronder we deze vogel tegenkomen is Amerikaanse roodborstlijster. Aangezien de laatste een veel gevraagd vogel is, verklaart dit al veel. De Amerikaanse roodborstlijster komen we, in te genstelling tot de Mexicaanse lijster maar weinig tegen. Enkele belangrijke verschillen zijn:

- De roodborstlijster heeft een onderbroken witte oogring,
- een bijna zwarte kop en
- een grijsachtige in plaats van een roodbruine rug die we bij de Mexicaanse lijster aantreffen.

In het engels is de vogel hier ook naar genoemd nml. rufousbacked thrush. Soms wordt de vogel ook als roodbuiklijster benoemd. Wanneer we de foto goed bekijken zien we dat de buik niet rood maar witachtig is. Er is trouwens al een lijster met de naam roodbuiklijster. Deze komt in Brazilië en Argentinië voor. (*Turdus rufiventris*).

De zang van de Mexicaanse lijster is wat minder mooi dan van de roodborstlijster maar heeft toch ook duidelijke lijsterachtige strofen in zich. De gestreepte keel is iets wat we veel zien bij de lijsters uit het geslacht *Turdus* die uit Amerika afkomstig zijn. Het vrouwtje is qua tekening hetzelfde als het mannetje, alleen is ze iets minder sprekend van kleur. Jonge vogels zijn van boven gestreept.

De Mexicaanse lijster is de enige lijster van het geslacht *Turdus* die alleen in Mexico voorkomt, al wordt hij in de winter soms als dwaalgast waargenomen in Zuidelijk Arizona (U.S.A.). Het is een vogel die je kunt vinden in laaggelegen gebieden.

Er zijn 3 ondersoorten bekend:

- *T.r.rufopalliatus* uit West Mexico,
- *T.r.griseor* uit Noord-West Mexico en
- *T.r.graysoni* van de Tres Marias eilanden.

In het wild staat hij bekend als een echt vruchtenliefhebber. In de volière kunnen we volstaan met een goed universeel mengsel, fruit en het benodigde levensvoer. Hierbij kunnen regenwormen uiteraard een goede dienst bewijzen. Voora in de periode met jongen en wie weet liggen er op het moment dat ik dit schrijf ergens jongen bij een liefhebber.

Nieuwe mutatie grasparkieten

In 1953 schreef Dr. M.D.S. Armour, een Schotse parkietenspecialist in zijn boek "Exhibition Budgerigars" over de "Laced-Yellow", "Een praktisch gele grasparkiet met een zwarte golftekening".

In 1957 werd er door een Duitse fokker nog geschreven dat hij op de goede weg was om ook deze vogels te kweken, maar later werd er niets meer van gehoord.

Een Amerikaans tijdschrift noemde J. Papin, een grasparkieten verervingsspecialist, die in 1958 vermeldde dat gelijkgetekende en gelijkkleurige grasparkieten werden gekweekt, die werkelijk mutaties waren. Twee opaline poppen met een vaal groene gele stuitkleur, een zuivere gele borst- en buikkleur en diep zwarte golftekening en stippen. De staartveren hadden een groenachtige omzoming. De bouw, vorm en type konden evenaren met de standaard Engelse grasparkieten.

Doch later las of hoorde men niets meer over deze mutatie.

Op de nationale parkietenshow te Londen, in 1961, was er een Engelse fokker die vertelde dat hij zwart-gele parkieten, met een opaline tekening, had ingevoerd vanuit Amerika doch door de slechte conditie gingen deze vogels vrij snel dood.

G.A. Radtke uit Willemshaven vermeldde in 1962 in de "Gefiederte Welt" als mutatie ook een zwart-witte grasparkiet. In Duitsland was een dergelijke parkiet bij een artsenfamilie op het eiland Sylt, afkomstig uit een Hamburgse dierenwinkel. Daar dit vogeltje er niet zo florissant

uitzag wilden ze hem wel kwijt. Er werd alle zorg aan besteed om die parkiet in het leven te houden maar het mocht niet baten.

Wanneer men zoiets als parkietenkweker leest, hoopt men óók wel eens op iets bijzonders. Als na lange tijd, opnieuw Deense en Hollandse bonten, violetten, lutino's, albino's of mooie gele en witte bruinvleugels, of de echte fallows, waarvan er duitse, engelse en schotse soorten zijn gekweekt, kan men daar met recht trots op zijn.

Een mutatie is echter een totaal nieuwe soort, veroorzaakt door een versterkte of verzwakte mate van eumelanine in de bevedering, met zijn oorsprong in de genen van de chromosomen.

Het woordenboek van Van Dale omschrijft een mutatie als "Een plotseling te voorschijn komende verandering bij plant of dier die geen gevolg is van bastaardering en bij geslachtelijke voortplanting erfelijk is."

De zwart-witte grasparkiet

Na bestudering van de literatuur op dit gebied moet ik konkluderen dat er bij mij een kweekbare mutatie is ontstaan.

En wel een grasparkiet waarvan de borst en buikkleur zilverkleurig zijn met een diep zwarte golftekening, zwarte staart en zwarte stippen.

Sprak ik in mijn artikel "Mutatie, crossing over of ???", in Onze Vogels, nummer 2 van 1985, nog over het vermeende verschijnsel multiple alleomorfe, nu moet ik na 3 jaar uit de kweekresultaten opma-

Tekst en foto's: G. Visser

ken dat ik inderdaad met een mutatie te maken heb.

In 1984, toen de eerste van deze kleur in de rui kwam en zijn staart kwijt was, leek het net een pinguïn. Hij leek in de eerste instantie op de witborst zebra-vink welke kleurslag vroeger pinguïn werd genoemd. Deze eerste vogel was een man. Hoe dat kan is voor mij nog een vraagteken.

Deze ene vogel werd met zorg behandeld en het jaar daarop met een blauwe pop gekruist. Het resultaat was blauwe mannen en poppen en . . . zwart-witte mannen en poppen met een stuitkleur, die wat te blauw was voor een "zwart-witte".

Een paring met een witte bruinvleugel pop (omdat deze pop eenzelfde tekening heeft, maar dan lichtbruin) met de gedachte dat zwart donkerder is en zou overheersen, zou dit split bruinvleugelmannen en "zwart-witte" poppen (want bruinvleugel is een geslachtsgebonden factor) moeten geven.

De uitkomst was echter grijze en blauwe mannen en poppen en . . . een "zwart-witte" man en pop.

Nog niet tevreden zijnde, dezelfde man

weer gepaard met een mooie forse normale grijze pop. Resultaat: grijs en blauwe jongen en . . . "zwart-witte" mannen en poppen met een kleur (zilver), die veel helderder en waarvan de tekening veel duidelijker was. Er waren opalines bij met een mooie donkere vleugeltekening, schone mantel, geen koptekening, zwarte stippen en een zwarte staartkleur. Het formaat en de houding gingen in de goede richting.

De Laced-yellow (geel-zwarte grasparkiet)

Daar ik nog een opaline zilverkleurige (split-blauwe) pop bezat, dacht ik, door ervaring wijzer geworden, deze eens met een mooie grijsgroene normale man te paren met de verwachting "zwart-witte" of een andere kleur (groene?) vogels te krijgen. De uitkomst was echter blauwe vogels en . . . "zwart-geel" (goudkleurige) mannen!

De laatst genoemde kleur was niet zuiver geel met een nog wat groenachtige stuitkleur, zoals in het genoemde boek van Dr. M.D.S. Armoer werd beschreven als "laced-yellow".

Het formaat, de houding, konditie, kop-

vorm, kleur en vleugeltekening benaderen al onze standaard-eisen.

Tot slot

Om een zuivere goudkleurige opaline grasparkiet te kweken zal volgens mij een zuivere lichtgroene man of pop voor die richting nodig zijn. Volgens mij verdwijnt dan de valse groene stuitkleur en wordt de goudkleur helderder.

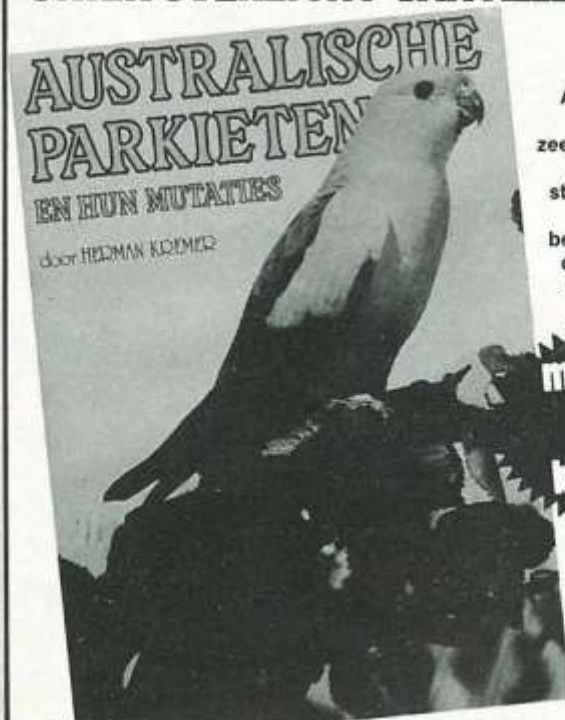
Als we dan op een goed formaat zitten proberen we om goud met zilver te paren, waarvan de goudkleur wel zal overheersen. Ook zilver op zilver moet mogelijk zijn.

Zo het mij overkomt is de vererving dominant, want zowel mannen als poppen komen uit hetzelfde broedsel met dezelfde goud en zilverkleur.

Met deze kleuren zijn er volgens mij nog vele mogelijkheden om er iets leuks er wat nieuws van te maken.

Graag hoor ik ook de ervaringen, overervingen in zijn algemeenheid, van mede-vogelkwekers-houders.

UNIEK OVERZICHT VAN ALLE AUSTRALISCHE PARKIETEN en hun mutaties

Auteur Herman Kremer heeft dit boek geschreven vanuit de achtergrondgedachten 'ZIEN IS KENNEN'. Naast de zeer verrijkende informatie is er veel aandacht besteed aan de foto's. Ondanks het feit dat het kweken van mutaties steeds grotere vormen aanneemt, zijn er nog maar weinig goede foto's van deze mutaties gepubliceerd. Dit boek bevat van alle Australische parkieten en hun mutaties een duidelijke kleurenfoto. De vogels zijn ingedeeld naar geslacht, soort en ondersoort met daarbij een beschrijving van de plaats van herkomst, leef-, broed- en voedingsgewoonte.

met meer dan
80
kleurenfoto's

Voor slechts f 45,- (incl. verzendkosten) kunt u in het bezit komen van dit bijzondere boek. U stuurt een briefkaart met de vermelding 'Australische parkieten en hun mutaties' en het aantal gewenste exemplaren naar: H. Kremer, De Zvette 58, 9257 RR Noordbergum. U kunt ook telefonisch bestellen (05110-3589). Betalen doet u pas na ontvangst van het boek.

DE SPECIE LONCHURA STRIATA

Tekst en illustraties: Berend Bosch

Wanneer men het geslacht *Lonchura* de revue laat passeren dan treft men de muskaatvinken, de rietvinken, de nonnen en tot slot de bronzemannen, in totaal ruim tachtig soorten en ondersoorten.

Voorheen werden ook de ekstertjes van het geslacht *Spermestes* bij de *Lonchura*'s ingedeeld alsmede de vogels van het geslacht *Euodice*, het zilver- en loodbekje.

Gezien de aanmerkelijke verschillen in tekening en vederstructuur van de ekstertjes en zilver- en loodbekjes is het plaatsen van deze vogels in een eigen geslacht juist.

De bronzemannetjes vormen binnen de *Lonchura*'s een heel eigen groep, welke het volgende overzicht heeft.

Verspreidingsgebied van de bronzemannen.

a. <i>Lonchura striata striata</i> .	n. <i>Lonchura leucogasta palawana</i> .
b. <i>Lonchura striata acuticauda</i> .	o. <i>Lonchura leucogasta manueli</i> .
c. <i>Lonchura striata fumigata</i> .	p. <i>Lonchura leucogasta everetti</i> .
d. <i>Lonchura striata semistriata</i> .	q. <i>Lonchura kelaarti kelaarti</i> .
e. <i>Lonchura striata subsquamicolis</i> .	r. <i>Lonchura kelaarti jerdoni</i> .
f. <i>Lonchura striata swinhoei</i> .	s. <i>Lonchura kelaarti vernayi</i> .
g. <i>Lonchura striata phaethontoptila</i> .	t. <i>Lonchura tristissima tristissima</i> .
h. <i>Lonchura molucca molucca</i> .	u. <i>Lonchura tristissima hypomelaena</i> .
i. <i>Lonchura molucca vagans</i> .	v. <i>Lonchura tristissima calaminoros</i> .
j. <i>Lonchura molucca propinqua</i> .	w. <i>Lonchura tristissima leucosticta</i> .
k. <i>Lonchura leucogasta leucogasta</i> .	x. <i>Lonchura leucogastroides</i> .
l. <i>Lonchura leucogasta smythiesi</i> .	y. <i>Lonchura fuscana</i> .
m. <i>Lonchura leucogasta castanonota</i> .	

Lonchura striata
Het spitsstaartbronzemannetje.
7 rassen omschreven.

Lonchura molucca
Het Moluks bronzemannetje.
3 rassen omschreven.

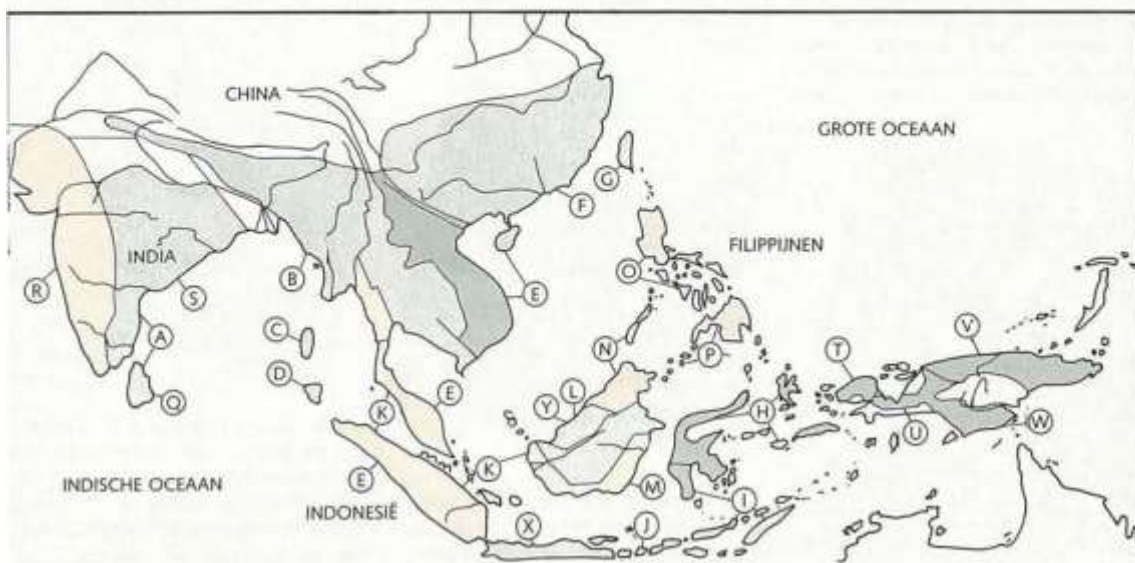
Lonchura leucogasta
Het witbuikbronzemannetje.
6 rassen omschreven.

Lonchura kelaarti
Het bergbronzemannetje.
3 rassen omschreven.

Lonchura tristissima
Het weduwbronzemannetje.
4 rassen omschreven.

Lonchura leucogastroides
Het Java bronzemannetje.
geen rasvorming.

Lonchura fuscana
Het Borneo bronzemannetje.
geen rasvorming.

Opmerking:

De ondersoort *Lonchura tristissima leucosticta*, in Nederland bekend onder de naam parelbronzemannetje wijkt qua tekening en kleur duidelijk af van de drie andere rassen weduwbronzemannetjes. In diverse werkjes wordt het parelbronzemannetje dan ook gezien als een op zich zelf staande soort, *Lonchura leucosticta*.

De afgelopen jaren is er een ware hoos geweest bij de importeurs van bronzemannetjes, veel rassen kwamen na veel jaren weer binnen het bereik van de vogelliefhebbers, voor andere rassen was het zelfs voor het eerst.

Regelmatig werden vogels aangeboden onder een naam welke dan wel mooi klinkt maar in de boeken raakt men bij het zoeken van deze naam al snel het spoor bijster. Indien men echter enkele vuistregels hanteert is het plaatsen van een bronzeman binnen een soort zeker niet lastig.

In de meeste gevallen is de kleur van de stuit met de tekening welke hier al dan niet aanwezig is kenmerkend voor de soort.

Bronzemannen met een vuil tot helder witte stuit

* Het Molukken bronzemannetje.
(*L.molucca*.)

De in het algemeen helder witte stuit is voorzien van zwakke zwarte golftekening. Deze golftekening bestaat uit onregelmatige zwarte vlekjes, welke overeenkomstig de borst- en buiktekening zijn zoals in de tekening te zien is.

De golftekening in de stuit loopt door tot aan de zwarte bovenstaartdekveren. Per abuis worden de bovenstaartdekveren in de standaard als wit omschreven. In deze zelfde standaard wordt de buikte-

Swinhoei/Semistriata

kening omschreven als een visgraattekening. Gezien de visgraattekening welke men kent van de spitsstaart bronzemannen en van de gedomesticeerde Japanse meeuw wil ik er voor pleiten ook hier de benaming golftekening te gebruiken. De golftekening is zwart van kleur op een witte ondergrond. Bij het ras *Lonchura molucca*, de nominaatvorm van de molukken bronzeman, is de ondergrondkleur tussen de pootjes niet wit maar crèmekleurig.

In de mantel laat *L.m.molucca* een nauwelijks waarneembare tekening zien, deze tekening heeft hetzelfde patroon als de tekening van de buik, de ondergrond bruin terwijl de tekening wat donkerder is van kleur. Vooral bij lichte exemplaren blijft deze tekening niet onopgemerkt. In Nederland treft men de naam gestreept bronzemannetje soms aan wanneer de molukken bronzeman bedoeld wordt, ook de naam golfbuikastrilde werd al eens gebruikt.

* Het Spitsstaart bronzemannetje.
(*L.striata*.)

Als tweede soort met een min of meer witte stuit kent men de spitsstaart bron-

tilla laten kleine bruine vlekjes in de stuit bevedering zien. Verdere uitwerking van de diverse rassen volgt in een later stadium.

Bronzemannen met een geel tot geel bruinestuit

* Het Weduw bronzemannetje.
(*L.tristissima*.)

Het achterste gedeelte van de stuit is geel zoals ook de bovenstaartdekveren. Aan de rugzijde van de stuit loopt een zwart band welke bij de pop minder prominent zou zijn als bij de man.

In de diverse boekwerkjes waar de weduw bronzemannetjes behandeld worden treft men ook wel namen als rouw en treurbronzemannetje aan.

* Het Parelbronzemannetje.
(*L.(t)leucosticta*.)

Als laatste uit de groep bronzemannen met een geel tot geelbruine stuit de parelbronzeman. Naast een zeer prominente witte stiptekening over het hele lichaam kenmerkt een geelbruine stuit deze bronzeman.

Soms treft men de naam witgetekend bronzeman aan hetgeen een veronderzanding is van een in Duitsland gebruikte naam "Weißgezeichnetes Bronze männchen".

Bronzemannen met een bruine to zwartbruine stuit

* Het Bergbronzemannetje.
(*L.kelaarti*.)

Binnen de soort *L.kelaarti* worden drie rassen onderscheiden. De nominaatvorm, *L.kelaarti kelaarti*, heeft een zee

Swinhoei Semistriata

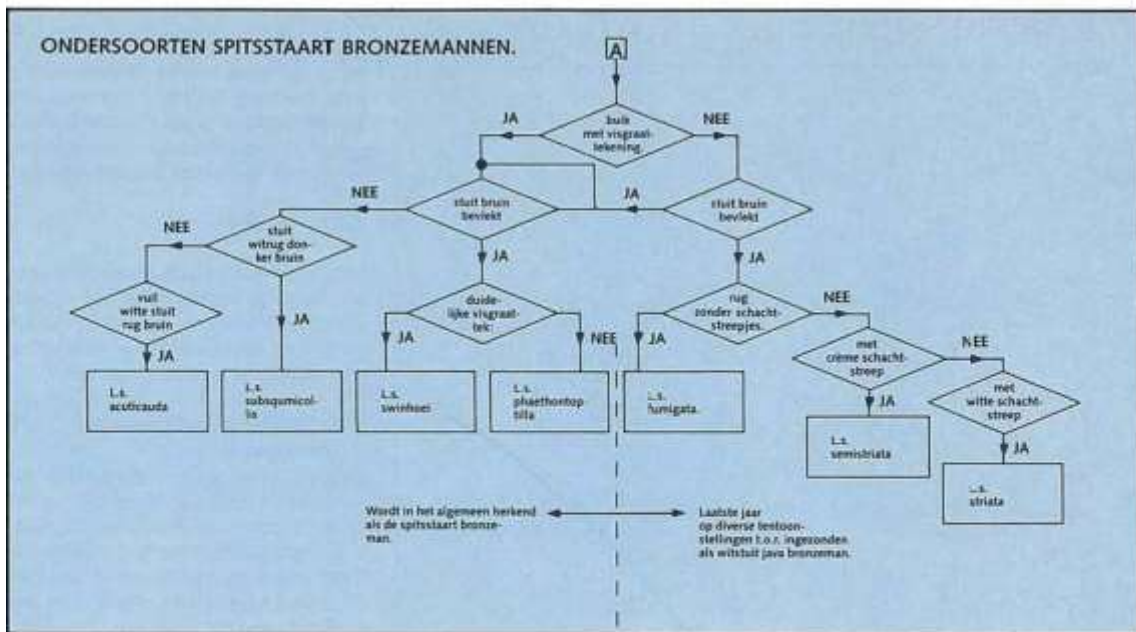
Swinhoei

Swinhoei Semistriata

zeman. Afhankelijk van het ras betreft het hier een witte tot vuilwitte stuit. De rassen *L.s.swinhoeli* en *L.s.phaethontop-*

donker zwartbruine stuit met witte vlekjes. De twee ondersoorten *L.k.jerdoni* welke in Nederland ook wel jerdon bronzeman wordt genoemd, en de *L.k.vernayi* hebben een donkerbruine stuit voor zien van een vaalbruine tekening.

* Het Borneo bronzemanntje.
(*L.fuscana*.)

Dit soort kent geen rasvorming en heeft een zwartbruine stuit. Op de pennen na hebben alle veren een zwartbruine zoom met een donkerbruin middengedeelte.

De pennen zijn zwartbruin gekleurd. Ook de onder- en bovenstaartdekveren laten de donkere veerzoom en lichte veermidden zien hoewel in sommige werkjes wordt aangegeven dat deze veren evenals de staartpennen zwart gekleurd zijn.

* Het Javabronzemanntje.
(*L.leucogastroides*)

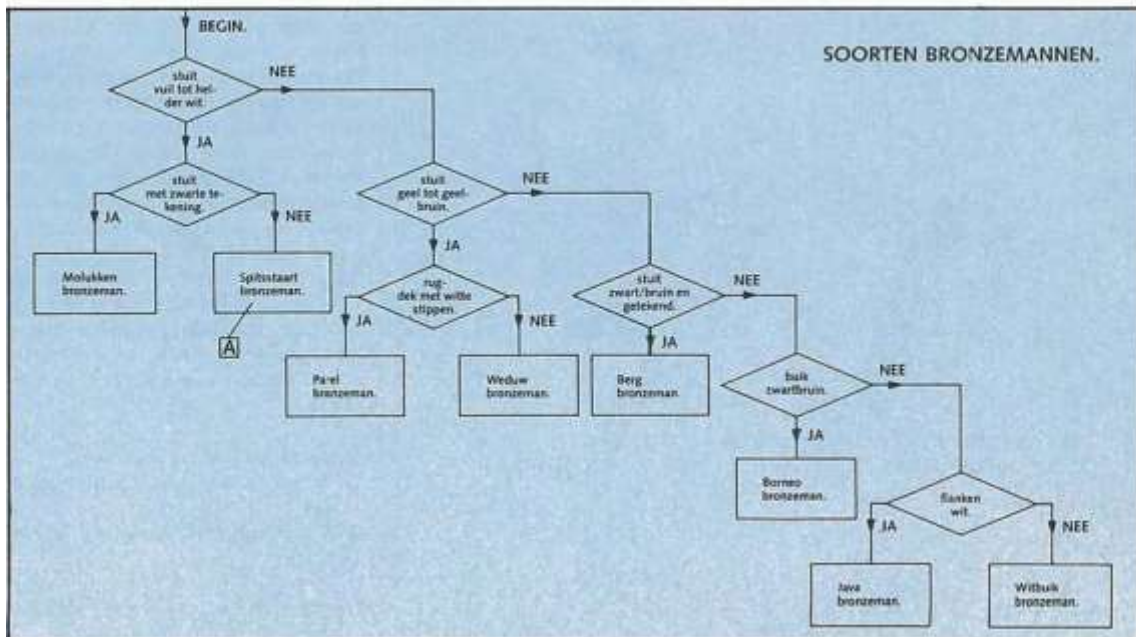
Ook binnen het soort Java bronzeman is er geen rasvorming. De soort kenmerkt zich door een éénkleurige bruine stuit. In tegenstelling tot de standaard zijn zowel de onder- als bovenstaartdekveren zwartbruin van kleur, naar de top van de veren wordt deze zwartbruine kleur steeds donkerder.

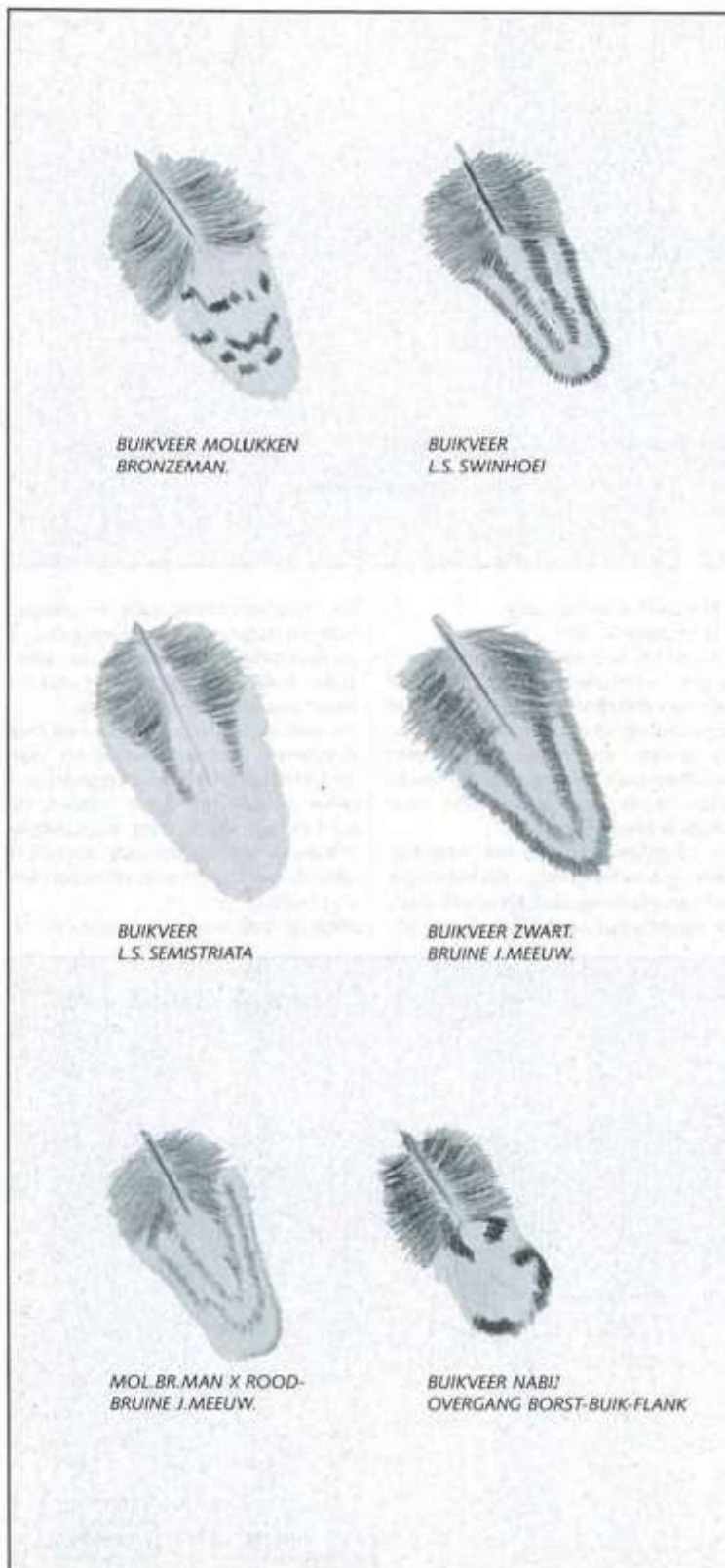
De vleugelpennen laten een lichte binnenvlag zien, het gevolg is dat het missen van vleugelpennen dadelijk opvalt. Zoals de tekening laat zien treft men in de cre-

me borstbevedering nabij de vleugelbochten nogal eens wat tekening deze is onregelmatig maar donker van kleur. Soms treft men vogels met donker hoornkleurige pootjes en nagels.

Als men de beschrijvingen van de Java bronzeman doorneemt wordt erg vaak gesteld dat het mantel en vleugeldek een lichte veerschacht zouden hebben. De mij bekende vogels (zeer waarschijnlijk afkomstig van verschillende importen) laten deze licht gekleurde veerschachten absoluut niet zien.

Mogelijk is de beschrijving gebaseerd op

foto's van Java bronzemannetjes welke deze tekening wel laten zien, maar ge zien de forsheid van de afgebeelde foto's mogelijk exemplaren zijn van ondersoorten van het spitsstaart bronzemannetje.

Gaarne Uw reactie.

Het Java bronzemannetje wordt ook we zwartborstbronzemannetje of zwart stuitbronzemannetje genoemd, voora de laatste naam wekt veel verwarring daar de stuit niet zwart is maar bruin.

* Het Witbuik bronzemannetje.
(*L.leucogasta*.)

De stuit van het witbuik bronzemannetje kent een bruine kleur afhankelijk van het ras in diepte verschillend. Waarschijnlijk is in Nederland alleen het ras *L.everetti* vertegenwoordigd. Bij deze exemplaren wi de bruine rugdekkekleur nogal eens verschillen in warmte van kleur.

De naam witbuik bronzeman is juist voor de *L.everetti*. Voor bijvoorbeeld de nominatvorm *L.l.leucogasta* zou de naam witborst bronzeman, welke in diverse artikelen wordt gevonden, veel passender zijn.

Onderscheid maken tussen de verschillende soorten bronzemannen blijkt aldus vrij eenvoudig. De flowchart laat snel de juiste soort zien.

Anders wordt het wanneer men binnen een soort de ondersoorten wil herkennen.

De laatste twee jaar ben ik in het bezit gekomen van twee ondersoorten van de spitsstaartbronzeman. Dit heeft me toe gebracht om de rassen spitsstaart bronzeman eens op een rij te zetten.

Wanneer men het verspreidingsgebied van de rassen spitsstaartbronzeman bekijkt dan blijkt dat er vier rassen zijn welke raakvlakken in hun verspreidingsgebied kennen. Uit alle beschrijvingen blijkt dat in deze gebieden de rassen samen optreden en in dit gebied rasvervalsing zondermeer zal optreden. Het gevolg is dat geïmporteerde vogels mogelijk niet altijd vertegenwoordigers zijn van een ras maar een overgangsvorm tussen twee rassen. De rassen welke raakvlakken in hun verspreidingsgebied hebben zijn.

- A) *L.s.striata* met *L.s.acuticauda*.
- B) *L.s.acuticauda* met *L.s.subsquamicollis*.
- C) *L.s.subsquamicollis* met *L.s.swinhoei*.

Een algemene beschrijving van de soort *L.striata*.

Kop en masker:

Voorhoofd-schedel en bef zwartbruin, op de achterschedel overgaand in het donkerbruin van de nek en de mantel. De halszijde roestbruin. De bef overgaand in de borst welke loopt tot een lijn van vleugelbocht tot vleugelbocht zwartbruin.

Vleugels:

Kleine middelste en grote vleugeldekveren bruin. De grote vleugelpennen zwartbruin. Het vleugeldek kan voorzien zijn van een schachttekening.

Lichaam:

Borst-, buik- en anaalstreek wit tot crèmewit. Broek, rug en mantel bruin afhankelijk van het ras met schachtstrepen. De stuit is donkerbruin met schachtstreping, een vuilwitte band loopt over de stuit.

Staart:

De staart is lancetvormig, veroorzaakt door de iets langere middelste twee staartpennen. Bovenstaartdekveren bruin met schachtstreping overgaand in zwartbruin, ditzelfde geldt voor de onderstaartdekveren. De grote staartpennen zijn zwartbruin.

Ogen:

Zeer donker roodbruin.

Snavel:

Bovensnavel zwart, ondersnavel loodgrijs. Het formaat van de snavel is t.o.v. de andere soorten bronzemannen groot.

Poten:

Blauwgrijs, de nagels zijn zwart. Exemplaren met lichtere poten en nagels komen voor.

Formaat:

10 tot 12 cm.

De zeven rassen bronzemannen zijn nu in twee groepen in te delen.

De eerste groep zijn de rassen zonder visgraattekening op de buik. Het betreft hier de nominaatvorm, *L.s.striata*., *L.s.fumigata* en de *L.s.semistriata*.

* *L.s.striata*.

Het vleugeldek is meer grouwkleurig bruin. De schachtstrepen zijn wit, de buik is zeer lichtcrèmewit.

* *L.s.semistriata*,

Lijkt veel op *L.s.striata*, de schachtstrepen zijn crème van kleur. De buik is vuil crèmewit. De wangen laten een iets lichtere veerzoom zien.

* *L.s.fumigata*.

Komt sterk overeen met *L.s.semistriata* maar mist de schachtstrepen.

De tweede groep omvat de rassen *L.s.acuticauda*, *L.s.subsquamicollis*, *L.s.swinhoi* en *L.s.pheathoptila*.

* *L.s.acuticauda*,

De borst en krop donkerbruin met lichtere geelbruine veerzomen, hierdoor ontstaat een schubbeffect.

De schachten zijn crèmewit van kleur. De buik is crème met een grijze visgraattekening. Stuit vuilwit.

* *L.s.subsquamicollis*.

Lijkt sterk op de *L.s.acuticauda*. Het rugdek is donkerder van kleur. De stuit witter en de visgraattekening prominenter.

* *L.s.swinhoi*,

Heeft t.o.v. de *L.s.acuticauda* een lichter rugdek. De subtekening is door de bredere veerzoom duidelijker.

De *L.s.swinhoi* heeft de meest sterke visgraattekening. Het wit van de stuitband bevat bruine vlekjes.

* *L.s.pheathoptila*.

Komt overeen met de *L.s.swinhoi* maar heeft nauwelijks of geen visgraattekening.

Algemeen kan gesteld worden dat de verlengde middelste staartpennen van ras tot ras in lengte verschillen. Bij de *L.s.semistriata* zijn deze nauwelijks langer als de overige staartpennen.

Geraadpleegde literatuur.

- * Diverse jaargangen "Onze Vogels."
- * Vögel in Käfig und Voliere, door Immelmann, Steibacher en Wolters.
- * A Field Guide to the birds of South-East Asia, door King, Woodcock en Dickinson.
- * Prachtvinken, door Robillier.
- * Japanse meeuwen, door Panjer en Wigmore.
- * Prachtvinken, door v. Berkel.
- * Standaard bronzemannen en Japanse meeuwen, N.B.v.V.

Keurmeester Zangkanaries

Ook tijdens de komende bondskampioen wordt er weer een test afgenomen voor diegene welke toegelaten wil worden tot de opleiding van harzer of waterslager keurmeester. De test bestaat uit het noemen van de gezongen toeren en een voorzichtige waardering daarvan. Als deze test positief voor u uitvalt, kunt u met de theorie beginnen welke bestaat uit 12 schriftelijke lessen, elke maand een. Tijdens de tweejarige opleiding zijn per seizoen minimaal vijf bijzittingen verplicht.

Als u alles met goed gevolg aflegt, wordt u tot het examen toegelaten. Na het eerste jaar is er een tentamen.

Zij die meer dan vijf jaar kweekervaring hebben met zangkanaries en redelijke tot goede uitslagen middels katalogi kunnen tonen, kunnen zich melden bij de heer **W.J.P. Vermeij, Leppa 36, 9204 JE Drachten. Telefoon 05120-17242.**

Krakers

Ook in de vogelwereld komt het herhaaldelijk voor dat woningen, in dit geval nesten, worden gekraakt. De Dief-tiran, *Legatus leucophaeus*, heeft er zelfs zijn niet vleiende naam aan te danken. Deze oneerlijke praktijken worden overigens door de tirannen gemeenschappelijk en listig bedreven. Een van de partners begint met provoceren en komt dan al spoedig met de nestbezitter in gevecht. Deze laat dat niet op zich zitten en met vereende krachten wordt de indringer afgeweerd. Eer het echter zover is heeft de partner van de aanvaller het nest al gekraakt, de eieren er uitgegooid en houdt hij of zij dat onder luid gekrijs en met de nodige agressiviteit bezet. Ook onze eigen spreuw is als nestrover werkelijk berucht.

Ja, mensen zijn soms net vogels. Of is het andersom?

KALENDER 1987

De Cloncurryparkiet

Geruime tijd heeft men in twijfel gestaan of de Cloncurryparkiet een eigen soort was, dan wel een ondersoort van de Barnards-parkiet (*Barnardius barnardi*). Over het algemeen geldt tegenwoordig het laatste als regel. Behalve de nominatvorm *B.b. barnardi* en de Cloncurry-parkiet, *B.b. macgillivrayi*, kent men als derde ondersoort nog de Barnards Parkiet van Lake Eyre, *B.b. whitei*. Alle drie rassen hebben domicilie in Australië; de "held van ons verhaaltje" bewoont het noorden van Queensland ten zuiden van de 20e zuidoerbreedtegraad. Een signalement behoeft ik niet te geven, want de kleuren spreken voor zichzelf op de fraaie foto van André Bruggeman, die een artikel aan deze vogels heeft gewijd in "Onze Vogels" van september 1985. Wel dient even vermeld te worden dat deze parkiet de kleinste is van de drie rassen. Als u de kaart van Australië voor u neemt, dan ziet u in het noorden de Carpentaria Golf en als u dan recht naar beneden gaat, vindt u het plaatsje Cloncurry. Dat is het hartje van het woongebied van deze parkiet, die aan dat stadje zijn naam heeft te danken. Het meest houden deze prachtige parkieten zich op in de galerijbossen, smalle bossen langs rivieren en andere waterlopen. De Cloncurry-parkiet kan in zijn vaderland allerminst talrijk worden genoemd. Aangezien grote delen van zijn woongebied in cultuur worden gebracht, is het gevaar van uitsterven allerminst denkbeeldig en dat geldt trouwens voor alle drie rassen. Daar komt nog bij, dat de vogels soms ook het slachtoffer kunnen worden van extreem lange droogteperiodes. Dr. Groen schrijft in zijn boek "Australische parkieten" dat de Cloncurry-parkiet pas ontdekt werd in 1900. Het schijnt dat Australische kwekers in 1950 het eerste kweekresultaat bereikten. Later zijn elders eveneens successen behaald op dit gebied. Voor meer bijzonderheden over het verblijf in de volière verwijs ik u graag naar het reeds boven aangehaalde artikel van André Bruggeman.

MEINDERT DE JONG

ERVARINGEN MET GE

In het najaar van 1984 kwam ik in het bezit van een eigen kweek geelbuik cini man. In 1985 paarde ik die vogel, bij gebrek aan beter, aan een kanariepop. Na een aantal broedsel met voornamelijk onbevuchte eieren en in het ei afgestorven jongen leverde dit tenslotte een bastaard op.

Ik was naar aanleiding van het artikel over geelbuik cini's in Onze Vogels van augustus 1980 tot de conclusie gekomen dat mijn cini man behoorde tot de soort *Serinus flaviventris marshalli*. In het najaar van 1985 kon ik een pop geelbuik cini bemachtigen en mijn verwachtingen voor het kweekjaar 1986 waren groot. De vogels kwamen direct in een volière van 2 x 2 x 1 meter met een aansluitend binnenhokje. In het buitenvluchtje was een vlierstruik geplant. In 1986 ging het kweekpaar cini's goed van start. Een nestje van 4 bevruchte eieren in een kanarieneestkastje in de hoek van de binnenvlucht was eind april het eerste resultaat. Al gauw echter kwamen de tegenslagen. Er werden 2 jongen van ongeveer 3 dagen oud uit het nest gegooid. Van de 2 overgebleven jongen ging er 2 weken na het uitvliegen nog 1 dood. Dat jong vermagerde op een gegeven moment en liet zich bolzittend ook niet meer voeren. Een jong bleef dus over en dat bleek later een pop te zijn. Begin juni zat de pop geelbuik weer op 4 eieren. Die eieren kwamen wel uit maar op een morgen ontdekte ik bij nestcontrole dat de pop dood op het nest zat en ook de 4 jongen bleken niet meer te redden. Het jong uit het eerste broedsel werd door de vader goed gevoerd en dat jong kwam ook door de jeugdruil.

In het najaar van 1986 kocht ik nog een paartje geelbuik cini's en volgens mij waren ze van het ras *Serinus flaviventris flaviventris*. Ze waren iets kleiner van formaat dan het paartje geelbuik cini's wat ik eerder had. Ook qua kleur en zang ver-

schilden ze van de marshalli's. De zang van *flaviventris flaviventris* was zachter

door H. v.d. Sluis

meer afwisselend en lieflijker dan die van *flaviventris marshalli*.

Voor het kweekseizoen 1987 waren mijn verwachtingen wederom hoog gespannen. Ze waren allemaal goed de winter doorgekomen. Had ik ze in 1986 gevoerd met meelwormen, buffalowormen, eivoer en veel vers geplukte onkruidzaden en uitgebloeiende paardebloemen, nu in 1987 zou ik proberen het net zo te doen als in het artikel in augustus 1980 staat weergegeven.

In het winterseizoen was ik al begonnen met het bijvoeren van eivoer, uitgebloeiende paardebloemen uit de diepvries en indien nog aanwezig versgeplukte onkruiden o.a. vogelmuur. Het basisvoedsel bestond uit kanariezaad aangevuld met om de dag een handjevol onkruidzaden. In maart begin ik de 2 paartjes geelbuik cini's die in afzonderlijke volières zaten zo nu en dan al wat geknipte en zeven minuten gekookte hebbende meelwormen te geven.

De vogels hadden ook de beschikking over vogelgrit en gedroogde eischalen. In de buitenvluchtjes waren vlierstruiken aangeplant en de tussenwand dichtgemaakt zodat de in broedstemming gekomen agressieve mannetjes elkaar niet konden zien. Zelfs de kleinste spleetjes werden door mij dichtgemaakt omdat de druk zingende mannetjes elkaar zelfs daardoor nog voortdurend zaten te begluren. Er werden in de vluchtjes nestkastjes opgehangen, zowel buiten als in het binnenvluchtje. Het eerste ging het koppel hier gekweekte cini's van start en wel in de binnenvlucht; 4 eieren waarvan er 3 bevrucht waren. Op 8 mei kwamen de eieren uit, na 13 dagen broeden. De vogels kregen nu dagelijks een mengsel bestaande uit een deel eivoer, een deel universeel, een deel gekiemd zaad, wat mierenpopjes en een 25-tal gekookte en geknipte meelwormen. Hierdoor werd ook nog een mespuntje gistocal gedaan.

MIJN CINI'S

De meelwormen had ik op met wat water en enige druppels vitaplus geweekte beekorrels gezet alvorens ik ze in kokend water 7 minuten doorkookte. Die geweekte beekorrels bevielen me echter niet zo goed zodat ik dat later veranderde en er haveremout voor gebruikte waaraan ik nog wat druppels vitamine A toevoegde.

Helaas, de jonge geelbuik cini's waren op 13 mei niet meer in leven. Twee ervan waren uit het nest gegooid. Nadat ik de man verwijderd had, omdat ik die van moord verdacht, verliet het vrouwtje het nest zodat ook het overgebleven jong doodging.

Op 23 mei had de pop weer 4 eieren gelegd, nu in een kanariënestkastje in de buitenslucht. Na een week zette ik de man apart in een broedkooi. De 4 eieren bleken bevrucht te zijn en de pop broedde rustig door. Op 4 juni kwamen de eieren uit maar de jongste ging al spoedig dood. Na 3 dagen vond ik weer een jong

dood op de grond. Er bleven er gelukkig nog twee over die door de pop goed werden gevoerd. De jongen werden toen ze 5 dagen oud waren geringd. De man werd op 15 juni terug bij de pop en de beide jongen geplaatst in de hoop dat hij mee zou voeren. Bovendien wist ik nu dat niet de man maar de pop de jongen uit het nest gooide. De jongen werden ook door de man geaccepteerd, hij voerde mee en na ongeveer 2 weken vlogen ze uit. Ruim twee weken na het uitvliegen vermagerden ze erg sterk. Ze bedelden voortdurend en luidruchtig om voedsel maar de ouders verminderden hun activiteiten.

Intussen was ik naast het mengsel opfokvoer van lieverlee maar wat extra meelwormen gaan geven omdat ik bemerkte dat er hoofdzakelijk met dierlijk voedsel werd gevoerd en weinig van het kiemzaad, eivoer, universeelvoer en kanariezaad werd gegeten. Meelwormen, uitgebloeide paardebloemen, klein hoefblad (uit de diepvries) en verse onkruiden, vooral vogelmuur, waren favoriet.

De pop was inmiddels weer gaan nestelen en had op 5 juli 2 eieren gelegd. De man heb ik toen maar met de 2 resterende en verzwakte jongen apart gezet in een broedkooi omdat de pop al helemaal niet meer voerde en de man zo nu en dan nog wel. Het mocht niet baten. De 2 prachtige jonge cini's gingen toch nog dood omdat ook de man weinig en later helemaal niet meer voerde. Het was toen 10 juli en de jongen waren 34 dagen oud geworden. De pop had inmiddels 4 eieren gelegd waarvan er op 18 juli 2 uitkwamen. Op 20 juli lag er 1 jong dood op de bodem van de volière en op 21 juli onderging het laatste jong hetzelfde lot.

Zo verging het in feite met beide koppels keer op keer. Soms werden de jongen wat ouder en dan weer stierven ze al vrij snel. Ook met een paartje geelstuit edelzangers verliep het niet anders; na ongeveer 4 weken gaven de oudervogels er de brui aan. Op 21 juli was het voor mij welletjes en heb ik de nestkastjes allemaal verwijderd.

In broedverslagen van andere liefhebbers had ik al eens gelezen dat de man het voeren van de jongen overnam zodra het popje weer ging nestelen. Ook wist ik dat er bij de meeste serinussoorten van een lange nazorg sprake is. Bij de door mij gehouden soorten liep het in de 4e of 5e levensweek van de jongen steeds mis. Ze waren toen al volledig in de veren en

werkelijk een lust voor het oog. Volgens de boeken moesten de jongen door de ijverige man worden doorgevoerd totdat ze 8 tot 10 weken oud waren. Bij mij lukte dat niet. Graag zou ik wat tips willen ontvangen van andere kwekers van deze prachtige vogels. Van een liefhebber heb ik wel eens gehoord dat de geelbuiken bij te veel voedselaanbod nogal gauw het voor hen lekkerste er uit halen en de rest blijft onaangeroerd. Hierdoor ontstaat dan een eenzijdige voeding zodat er gemakkelijk tekorten ontstaan. Ik hield hier 's winters wel rekening mee door te rantsoeneren. Wekelijks liet ik ze wat eivoer (2 delen C&D eivoer en 1 deel C&D Mix) en alle kanariezaad opeten alvorens nieuw zaad te verstrekken.

Tijdens het broedseizoen was er minder sprake van rantsoenering. De meelwormen en buffalowormpjes werden het liefst gegeten. De mierenpoppen, het eien universeelvoer en het kanariezaad bleven praktisch onaangeroerd. Ook het kiemzaad werd mondjesmaat opgenomen. Op de vlierstruiken zat zwarte bladluis genoeg, op de bodem liepen bosmieren en talrijke fruitvliegjes vlogen er, maar nooit zag ik dat van dat alles iets werd opgenomen.

Wat mij opviel tijdens het voeren van de vliegvlugge jongen door hun ouders dat zowel de man als de pop die jongen soms zonder aanwijsbare reden aanvielen vooral als de jongen wat al te gretig om voedsel bedelden. Het voergedrag sloeg zo om naar agressief gedrag waarbij de jongen soms zelfs achtervolgd werden. Ik denk dat de oudervogels te snel broedrijp werden als gevolg van de meelwormen. Maar zeker ben ik daar niet van en vandaar dat ik hoop dat anderen hierop zullen reageren.

Cini's
zien?

Vogel '88!

20 Jaar speciaal-club voor vorm- en postuurkanaries

Inleiding

Beste sportvrienden, op 1 november was het alweer 20 jaar geleden dat de Speciaal Club voor Vorm- en Postuurkanaries werd opgericht. Dat er behoefte was en er nog steeds bestaansrecht is, blijkt wel uit het feit dat we over de jaren heen zijn gegroeid naar een ledental van ruim zevenhonderd. Verdeeld over het gehele land in zeven rayons waar leden samen komen en allerlei activiteiten aan de dag leggen rond het Postuurkanariegebeuren. Jaarlijks manifesteren zij zich op onze Clubtentoonstelling welke in de bondsshow is ondergebracht. En met meer dan negentig procent van de ingezonden vorm- en postuurkanaries vormen zij het leeuwedeel van de inzenders aldaar. Niet alleen op de bondsshow maar ook op allerlei andere shows komen de vorm- en postuurkanaries voor, en dit in een veelheid van rassen en gelukkig meer en meer in grotere aantallen.

Tijdens het tt-seizoen is het misschien wenselijk u wat voor te lichten betreffende de vorm- en postuurkanaries. Regelmatig, als je tussen de stellingen loopt, hoor je wat is dat nu weer, of "wat zie-lijk". Het is natuurlijk zo dat we hier te doen hebben met wel zeer gecultiveerde rassen. Dat wil zeggen het kanarieras in z'n totaliteit. Welke tak we ook belichten, zang, kleur of postuur, het zijn allemaal kwaliteiten welke middels lijnen- of zelfs inteelt zijn vastgelegd of mutaties behouden en doorgefokt.

Met dit materiaal zijn duizenden liefhebbers in de weer om die te reproduceren en in onderlinge competitie te bepalen welke dat het best lukt. En beslist niet in de laatste plaats het doorgeven van de hobby aan anderen, want het is een actieve hobby waar meer en meer mensen grote voldoening in vinden.

Tijdens het broedseizoen, waar altijd weer de meeste actie moet plaatsvinden, is er de activiteit binnen het verenigingsleven. Praten over je hobby is een goede zaak en waar kan dit beter geschieden als bij de lokale onderlinge vereniging, waar zich allerhande vogels van verschillende pluimage bevinden. Voor de specialisten onder u zijn er de speciaal clubs welke gespecialiseerd zijn op een klein onderdeel binnen de vogelsport. Een van deze speciaal clubs is er voor vorm- en postuurkanaries. Deze in ons land zo jonge tak van de kanariesport is middels de activiteiten van de leden van deze speciaal club aardig in kwantiteit en kwaliteit toegenomen, zodat u nu op bijna alle TT's wel van deze kanaries kunt aantreffen. Is uw belangstelling echter groot voor

Tekst: Jan van Essen
Foto's: NBvV.

deze vogels, dan kunt u altijd nog een van de speciaal club TT's bezoeken, welke in de TT agenda van Onze Vogels vermeld staan. Daar treft u dan bijna alle rassen in grotere aantallen aan. De vorm- en postuurkanaries zijn in tegenstelling tot de kleurkanaries ondergebracht in twee type kooien. Allereerst de standaard universeelkooi en ten tweede is er de zogenaamde koepelkooi. Om deze indeling door te trekken naar de verschillende rassen kunnen we stellen dat de gefriseerde- en houdingrassen in de koepelkooien zitten en de vorm-, kuif- en tekeningrassen in de bekende universeel kooien.

GEFRISEERDE RASSEN

PARIJSE FRISÉ

Voor de Frisé moet u krul lezen, dus Parijse krul kanarie. De krulveer ontstaat doordat de baardhaakjes bij de bevedering verdwenen zijn en dientengevolge haar stabiliteit en stevigheid verliezen. De vogel ondervindt hiervan echter geen enkel nadeel noch bij het vliegen noch bij de voortplanting. Verder is het een zeer volumineuse vogel van minimaal 19 cm groot.

Overall krullen met als belangrijkste punten een forse kop met lange bevedering en opstuwende nek bevedering en beslist bakkebaarden, wij glad bevederde vogels noemen we dit wangetjes, en een mooie dekmantel (deze loopt midden

over de rug de bevedering links en rechts symmetrisch ahangend) eindigend in een zogenaamd boeket gesitueerd op de stuit. Mooie vinnen welke vanuit de zij flink omhoog steken het liefst tot over of tot aan de rug, goede borst en buikkruilen. Om het geheel af te ronden moeder zelfs de teenagels gekruld zijn. De kwaliteit kunt u snel beoordelen aan de hanc van de kwaliteit van de kop en hals frisé en aanwezigheid van krulnagels en haneveren. Haneveren is een zeer lange bevedering ahangend van de staart. Dus niet verwisselen met de staartpenen.

KLEUR FRISÉ

Tot de groep van deze grote frisé kanaries behoort ook de zogenaamde "Kleur Frisé".

Kleur in de postuur zult u denken hoe zij dat nu weer. Een feit is dat dit historisch gegroeid is en als zodanig uit andere landen overgenomen. Maar gelukkig denken wij er wat genuanceerder over en beschouwen deze volledig gelijk aan de Parijse frisé, behalve de kleur dan. In de eerste plaats hebben we de kleur wit en om de verwarring compleet te maken noemen we die ook wel de "Milanese". Daar krijgen we het oranje. Hier moeten we vooral de nadruk leggen op het "oranje" dus rood zonder kunstgreep met een flesje. Na de witte en oranje Kleur frisé kennen we de gepigmenteerde frisé. Dat we aan die kleur niet te zwaar moeten tillen blijkt wel uit de standaard welke slechts 15 punten aan de kleur toekent. Des te beter de kwaliteit van de kleur frisé des te meer hij lijkt op een Parijse frisé.

Italiaanse kleurfrisé

Om geheel correct te zijn moet ik u nog vermelden dat deze vogel in de standaard vermeld staat als Italiaanse kleur frisé.

PADOVANO

Aan de naam hoort u wel dat we ons in Zuid-Europa ophouden qua herkomst van deze vogel. Ook de padovano behoort tot de grote frisé rassen. In feite kun je stellen een Parijse frisé met een kuif te hebben (een petje zoals men dat graag mag noemen). Echter onder invloed van de kuif vinden er ook kleine veranderingen plaats zoals, gladdere buik, zit strakker in de broek (gedeelte achter de poten) en laat in tegenstelling tot Parijse frisé geen bouquet zien, (rozet achter op de stuit). Ook de collerette, de opstaande kraag rond hals/nek welke bij de Parijse frisé uitbundig aanwezig is, is bij de padovano minimaal onder de invloed van de kuif aanwezig. Om goede padovano's te kunnen kweken zal men ook kuifbroed vogels moeten handhaven. Vaak wordt de fout gemaakt de kleur frisé als partner te gebruiken, maar hierdoor ontstaat opstaande nekbevedering welke vaak boven het achterhoofd uitsteekt.

NOORD-HOLLANDSE FRISÉ

Na het uitstapje naar Zuid-Europa zitten we weer midden in ons eigen land. Met de Noord-Hollandse frisé hebben we weliswaar ook met een "krul-kanarie" te doen maar wel met zeer duidelijk gedefinieerde partijen dat wil zeggen:

- gladdere kop en hals
 - gladdere broek of onderlichaam.
- En als we zeggen glad moet dit ook absoluut glad zijn.

En de krulvorm:

- a. Op de rug mooi symmetrisch links en rechts afhangende dekmantel
- b. Links en rechts vanuit de zij opstaand naar de rug de vinnen ook symmetrisch en mooi vol
- c. Rest ons nog de borstbevedering welke de vorm van een mandje heeft.

We hebben hier te doen met een bijzonder sierlijke vogel welke de stand moet hebben van een normale kanarie met beslist een rond kopje.

Zuid-Hollandse frisé

En met 17 cm lengte is de Noord-Hollandse frisé lang niet de kleinste postuurkanarie.

ZUID-HOLLANDSE FRISÉ

De Zuid-Hollandse frisé zou je in een groepje bij kleinere houding frisé kanaries kunnen indelen. Met onder andere de gibber italicus en de Zwitserse frisé. De Zuid Hollander heeft precies dezelfde eigenschappen als een Noord Hollander. Dus gladdere kop, hals en onderlichaam en een mooie dekmantel (rug) vinnen en borstbevedering (mandje), maar verschilt op de volgende punten: Allereerst het kopje dit moet in tegenstelling met de Noord Hollander smal en een slang-

achtige indruk wekken. Bovendien moet de vogel een houding aannemen in de vorm van een zeven (7).

De vogel bereikt dit door de knieën te strekken zodat het boven- en onderbeen in elkaars verlengde staan. De staart moet dan recht langs de zitstok lopen. De basishouding moet in de vogel aanwezig zijn, de rest is training van de vogel door de kweker. De Zwitserse frisé is gelijk aan de Zuid Hollander al een de houding verschilt, rug en staart lopen rond in de vorm van een halve maan. Komt in Nederland sporadisch voor.

GIBBER ITALICUS

Aan de naam ziet u wel dat we weer in Zuid-Europa zitten en wel in Italië. Het is dan ook wel de primus interparis van Italië. Ze zijn bijzonder trots op dit vogeltje, met zijn 14 1/2 cm de kleinste erkende frisé vogel. Het woord frisé is haast misplaatst. Het beste kunnen we deze vogel als volgt omschrijven in vergelijking met een ander ras.

We kunnen zeggen een super intensieve Zuid Hollander met een paar opmerkelijke verschillen. De vogel moet kale dijen en borstbeen bezitten en de hals moet lang en dun zijn en haaks op het lichaam staan, iets te neer gebogen. Elke keer weer verbaas je je erover hoe de vogel de aandacht weet te trekken in werkhouding (dus de vorm van een zeven). Hij ziet er beslist aantrekkelijk uit en showt dat de stukken er afvliegen. Bovendien zijn de fokeigenschappen prima ondanks het feit dat er altijd intensief x intensief wordt gekweekt. De indruk ontstaat dat de letaal factor (dodelijke factor) niet van toepassing is.

HOUDINGGRASSEN

Na al die krullen zijn we bij de houding vogels aangekomen en ook deze rassen zijn in een aparte hoofdgroep samengebracht. U moet begrijpen dat hier een extra dimensie aan de hobby wordt toegevoegd, namelijk het intensief trainen met de vogel.

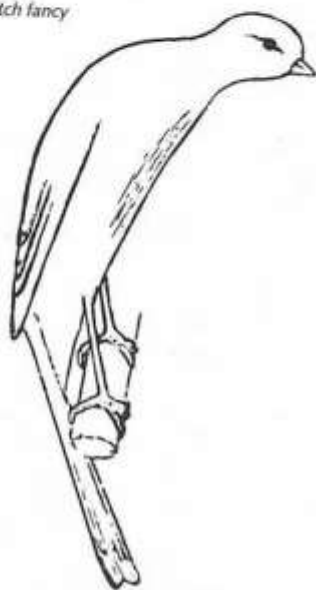
Om misverstanden te voorkomen, alle vogels moeten getraind worden maar de houdingrassen in het bijzonder. Het kan voor de betreffende kweker net de extra puntjes binnen brengen om kampioenen te worden.

BELGISCHE BOSSU

Zoals u uit de naam al zult vermoeden zijn we nu in België aangekomen. De Belgische bultkanarie is de trots van onze zuiderburen; en terecht, een prachtige

vogel en niet zo eenvoudig te beschrijven omdat elke vergelijking met een ander ras of soort volledig mank gaat. Het is een flinke vogel van zo'n 17 cm groot, relatief glad in de bevedering met zeer brede schouders van waaruit de rug en staart kaarsrecht naar beneden lopen en

Scotch fancy

de zitstok niet mogen aanraken. Vanuit dezelfde schouders loopt de hals schuin naar beneden gebogen. De afbeelding van deze vogel zal u wel een duidelijk inzicht geven. De houding is de alles overheersende factor bij deze vogel. Vooral niet vergeten dat we spreken van "werkhouding" en die is niet voortdurend aanwezig. Meestal is het shown van de werkhouding een momentopname.

SCOTCH FANCY/JAPAN HOSO

Dit is dan het eerste duo dat ik met u wil bespreken, het enige verschil tussen deze twee rassen is namelijk de grootte. De Scotch Fancy is 17 cm groot en de Japan Hoso is maximaal 11½ cm. Let wel een verschil van 5½ cm. Als je de twee naast elkaar zet heb je dus David en Goliat (op de TT pakt dat wel eens anders uit). Ik beschrijf de Scotch Fancy voor u. De grootte van de vogel hebben we dus al bekeken, het lichaam moet lang en smal zijn met een ronde rug en staart en deze staart moet juist wel onder de zitstok ko-

men. De werkhouding is dus voor beide vogels een half ronde cirkel met als bijzondere eigenschappen zeer smalle schouders. De vorm van de borst moet met de vorm van het lichaam in één lijn lopen.

Voor wat betreft de Münchener en de Bernois, deze zullen we niet bespreken daar dit alleen tot verwarring zou leiden. Bovendien komen de betreffende rassen in ons land praktisch niet voor. U moet dan al een COM TT bezoeken om wat inzicht in deze rassen te krijgen.

LANCASHIRE

Inderdaad ook Engeland doet een duit in het zakje en we zullen nog meer rassen tegenkomen welke zijn ontwikkeld bij onze Engelse vrienden.

Alle rassen met klinkende Engelse namen komen allen van het vaste land en zijn met volksverhuizingen naar Engeland gekomen waar ze verder ontwikkeld en gekruisd zijn.

Net als de Lancashire hebben we gelijk de grootste vogel te pakken. De standaard eist een grootte van 22 cm. Het is echter een illusie als u denkt een Lancashire van 22 cm op de TT te kunnen zien. Eerlijker zou het zijn te spreken van minimaal 19 of 20 cm net als bij de Parijse frisé. Te meer daar het hier een ras betreft dat is uitgestorven en door enkele kwekers geprobeerd wordt dit ras terug te kweken. Maar u kunt al heel redelijke exemplaren zien met redelijke tot zeer goede lengte, zeer forse vogels met flinke schouders,

Japan hoso

gevuld lichaam met een gladde doch ruwe bevedering. Het karakteristieke is de de hoefijzer kuif, dus een halve kuif met glad achterhoofd.

Het vraagprogramma vraagt in dit geval net als bij andere kuifrassen de gladkop ofwel de "kuifbroed" vogel.

Dit is een bijzonder goede zaak in verband met het samenstellen van broedparen. De beschrijving van het gladkoptype zou uiteraard gelijk zijn.

U moet wel bedenken dat ondanks het feit dat deze vogel niet in de hoofdgroep gekuifde rassen valt, de kuif wel degelijk het karakterbepalend deel van de vogel uitmaakt.

YORKSHIRE

De Yorkshire kanarie behoort tot de betrekkelijk jonge kanarierassen, een jaar of tachtig oud. Dit in tegenstelling tot rassen als bijvoorbeeld de norwich en de li zard, welke reeds meer dan tweehonderd jaar gekweekt worden. Zelfs een ras als de Parijse frisé wordt al meer als honderd vijftig jaar gekweekt.

Een tamelijk jong ras dus welke vanaf de begintijd al een grote populariteit geniet onder de kwekers. Aan de wieg van deze creatie staan de Lancashire, norwich en de Belgische bossu. Dit alles gebeurde in Engeland in het graafschap Yorkshire. De bekende weverstad Bradford wordt al bakermat van de Yorkshire kanarie aan gewezen. Al spoedig verwierf deze nieuwe creatie zich de bijnaam "gentlemar van de postuurkanaries."

Het type heeft vergeleken met vroege onder invloed van evolutie en mode eerware metamorfose ondergaan. Was hij vroeger rank en slank, we spreken van het "ring type", zien we nu een vogel met brede schouders (het z.g.n. worthe type) met een lengte van 18 cm.

De grondslagen van dit ras zijn de houding en de vorm van de vogel. U dient echter te onthouden dat zonder een goede houding ook de vorm zoek is. Het lichaam moet gedragen worden door lange benen, in verhouding met het lichaam, en een gedeelte van de dijen zal in "werkhouding" goed zichtbaar moeten zijn. Het bekende tikje tegen de koo moet de vogel van "rusthouding" in "werkhouding" brengen. De benen moeten ongeveer een hoek van 45° vormen met de staart als de vogel de "werkhouding" aanneemt (dus niet gestrekt). De hals moet kort zijn anders is het onmogelijk een goed gevulde nek te krijgen. Let wel, het minste knikje wordt bestraft. De nek is het cruciale punt van

vorm- en postuurkanaries

Parijse frisé

Gibber Italicus

Belgische Bossu

Noord-Hollandse frisé

deze vogel, naar de ene kant vormt het de verbinding naar de brede schouders, welke dan via in een glad verenpak en gesloten vleugels naar de staart aflopen en naar de andere kant vormt het de verbinding naar de kop, welke beslist rond moet zijn om de wortelvorm af te tekenen. In het geheel speelt de borst ook een belangrijke rol. Loopt deze in een rechte lijn, van de snavel naar de staart, spreken we van plat in de borst. Men probeert dit weleens te compenseren door voeding met als gevolg dat ze een uitgezakte borst krijgen en ook dan is de vorm zoek.

VORMRASSEN

Na de gefriseerde- en houdingrassen zijn we nu aangekomen bij de vormrassen. Toch moet u bedenken dat ondanks dat de houding niet primair is, zonder deze houding geen enkele vogel kan showen.

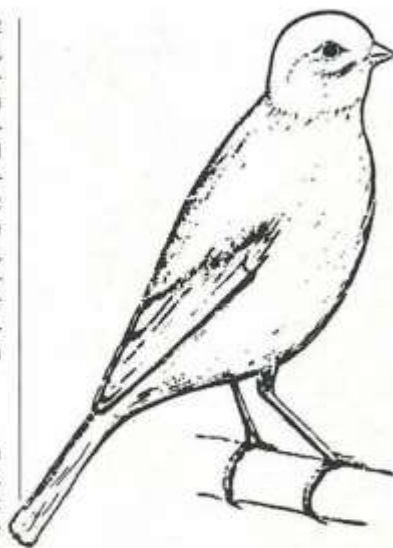
Iets kriebelen aan het kooitje maakt de vogel nieuwsgierig en zal onmiddellijk de vorm en houding van die vogel veranderen.

NORWICH

We hebben hier weer met een vogel van laten we zeggen Engelse afkomst, een zeer aantrekkelijke showvogel. Niet kenners zeggen ook wel eens "het Uiltje". Dit vanwege de karakteristieke kop. Het is een brede goed gevulde en zeer gedrongen vogel met een heel dikke en uiterst korte nek, met een mooie volle ronde kop en mooie ronde vormen vooral de borst. Vanaf de snavel tot achter de staartplant moet een mooie ronde lijn vormen. Zelfs de rug moet ronde vormen laten zien. Dus aardig wat aan af te kijken.

BORDER FANCY/FIFE FANCY

We hebben hier te doen met een zeer populaire postuurkanarie. De belangstelling was zelfs zo groot dat er een miniatuur uitgave van de border is ontstaan welke we dan de Fife fancy noemen. Ook hier is het grootste verschil de grootte. De border heeft een grootte van 14,5 cm en de fife fancy heeft een grootte van 11,5 cm. Niet alleen moet de fife 3 cm kleiner zijn maar het gehele type moet verhoudingen kleiner zijn. Voor de typebeschrijving houd ik de border aan. Een stereotype aanduiding is "knikker op ei". We bedoelen dan te zeggen dat het kopje zo rond moet zijn als een knikker en het lichaam de vorm moet hebben van een ei. Dus alles ronde vormen wat de klok

File fancy

slaat en het kopje moet de indruk wekken los op het lichaam te staan. In de hals moet een soort kransje aanwezig zijn om dit te karakteriseren. Het beste kunt u dit waarnemen door de vogel van boven te bekijken. Bijzonder goed komt de vogel uit in een zogenaamd Engels borderkooitje, maar die zijn bij ons niet toegestaan.

RAZA ESPAGNOLA

Ook Spanje levert een bijdrage aan onze postuurkanarierassen. En met de raza hebben ze een type gevonden dat misschien heel dicht het landtype van een spanjaard benadert.

We hebben hier weer te doen met een bijzonder klein type vogeltje met een lengte van 11,5 cm. Het lichaam moet bijzonder smal zijn dus echt een heel fijn type vogeltje met beslist geen lange benen. Stelsterigheid ontsiert het type. Verder zeer levendig, wat ook weer niet betekent dat ze als gejaagd door de wind door de kooi moeten scheren. Helaas geen foto maar een tekening uit onze standaard eisen, welke overigens het type goed weergeeft.

GEKUIFDE RASSEN

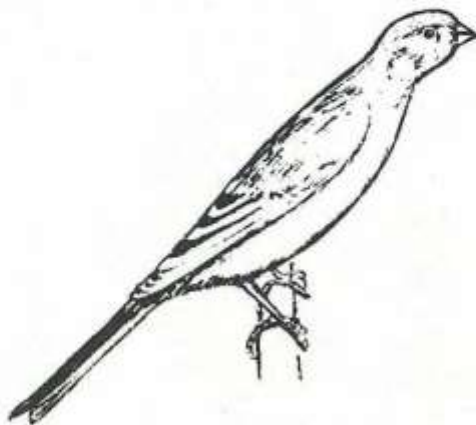
Na de frisé-, houding- en vormrassen zijn we bij de kuiven aangekomen. Ik hoop dat het u nog niet duizelt. Om een bekend cliché te gebruiken "We zijn er bijna, maar nog niet helemaal", en het zou zonde zijn als u het absoluut populairste ras zou missen. We hebben het dan ook over de gloster, waarvan er op elke TT tientallen aanwezig zijn. Dus u komt er niet omheen.

GLOSTER

Ook hier hebben we weer twee typen:

- a. de kuif ofwel de corona
- b. de gladkop ofwel de consort.

Hier zijn we ook weer zo stereotype in het aanduiden van het type. We spreken dan graag van een "Mini Norwich". Toch is het zo, want ook dit vogeltje moet kort en gedrongen zijn met een volle ronde borst, welke borstlijn rond moet lopen van snavel tot staart en daaronder korte pootjes en vooral korte snaveltjes en een rond ruggetje. En dat allemaal tussen het puntje van de snavel en het puntje van de staart. Wat daar tussen zit mag beslist de 12 cm niet overschrijden.

Raza espanyola

vorm- en postuurkanaries

Het geheel moet afgewerkt zijn met een mooie kuif, welke als het ware als een pappluutje op dat kopje moet denderen. De bijdrage van de gladkop aan de kuif ziet u duidelijk op de afbeelding. U moet maar eens opletten als u tussen de stellingen loopt, zitten er goede gladkoppen dan zult u ook altijd goede kuiven tegenkomen. Wel zijn de kuiven meestal in de minderheid. Vaak denkt men, ach het is maar een gloster maar probeer er maar eens tussen al die aantallen een te vinden van 92 punten. Dan zien we pas dat het nog niet zo eenvoudig is. Elke vogel heeft zo z'n eigen bijzondere moeilijkheidsgraad en topkwaliteit kweken is bij alle postuurkanariërassen even moeilijk.

CREST

Crest wil niet anders zeggen als Kuif.

Ook hier hebben we weer te doen met twee typen:

- crested zijnde de kuif
- crest-bred zijnde gladkop.

Crest-bred of kuif-bred is zeer belangrijk binnen het kuifgebeuren. Voor alle gekuifde rassen geldt, dat de gladkop afkomstig moet zijn uit de paring kuif x gladkop en beslist niet uit gladkop x gladkop. Het belang heeft u gezien bij het plaatje van de gladkop gloster.

We spreken hier over kuif en geven ook gelijk de meest primaire eigenschap aan. Want deze vogel móet een kuif hebben waar je "U" tegen zegt. De grootte van die kuif graag te vergelijken met een rijksdaalder. Dus groot, rond en echt overvloedig. Voor de rest een gestrekt lichaam met stevige schouders. Een ander zeer belangrijke eigenschap van deze vogel is dat hij "haneveren" moet laten zien. Haneveren is de bevedering welke van de stuit afhangt en de vogel een heel sierlijk cachet geeft.

DUITSE KUIF

Deze vogel de Duitse kuif kun je wel het stiefkind van de postuurkanaries noemen. Niet dat we binnen de postuurkanaries problemen hebben met deze vogel. Wel is het zo dat de ene keurder de nadruk legt op de kuif en de andere keurder de nadruk legt op de kleur, met als gevolg dat de kweker tussen de wal en het schip raakt en de animatie om dit ras verder uit te bouwen mist. Maar tegen de verdrukking in komen er steeds meer op onze TT's. Gelukkig wel want zo'n gekuifde kleurkanarie doet het prima tussen de postuur. Afgezien van de kleur

Munchener

waarvan alle kleurslagen zijn toegestaan, heeft deze vogel een iets ovale kuif en deze mag niet onderbroken zijn. Een iets ruwe bevedering en vaak een kaal plekje in de nek laat deze vogel zien. Dit is dan duidelijk het gevolg van ondeskundige stamopbouw en bastaarderden met kleurkanaries.

TEKENING-RAS

LIZARD

Het is overbodig hier een inleiding te houden want we kennen maar een tekeningvogel met kleurschakeringen binnen de groen-serie. Deze tekening verdeelt zich over rug, borst en flanken.

De tekening wordt gevormd door rijen schubben. Een schub is een donkere veer met een lichtere omzoming. We kennen deze vogel met "cap" en zonder "cap".

Onder cap verstaan we het gele plekje op de kop van de vogel. Indien deze cap onderbroken is zal de vogel strafpunten oplopen al naargelang hoeveel de cap gebroken is. Dit tot het moment dat het geel geheel verdwenen is, we spreken dan van een "Non-cap" of niet kap. Maar dan moet de schubtekening keurig verdeeld op het kopje aanwezig zijn. De grootte is ongeveer 12,5 cm en de hoorn delen moeten donker zijn. Bontheid is de grootste fout, zelfs een wit teennageltje is funest.

NOG NIET ERKENDE RASSEN

In klasse 27.11 kunnen nog niet erkende rassen op de Bondsshow worden ingezonden. Van elke vogel wordt dan een rapport opgemaakt waarna na enkele jaren, indien wenselijk, standardeisen kunnen worden opgesteld en de vogel kan dan in het vraagprogramma worden opgenomen. Een prima zaak, dit voorkomt dwalingen en knoeierij. Op het moment kunt u verschillende nieuwe rassen vinden.

A. MAKIGE of JAPANESE FRISÉ

Deze vogel is relatief nieuw voor Nederland maar een al lang bestaand ras in Japan. Het is een frisé waarvan de frisering naar boven gericht is, zodat het lijkt of deze vogel vierkante schouders heeft. Een verdere bijzonderheid is dat de rug rond moet lopen en de staart onder de zitstok moet komen.

B. FIORINO

Het beste kunnen we deze vogel vergelijken met de gloster corona maar als extra heeft deze vogel vinnen, dekmantel en borst frisering (mandje), kortweg een gefriseerde gloster corona.

C. GIBOSO ESPANOL

Op COM TT's kunt u deze vogel wel bewonderen het is een uit de kluiten gegroeide gibber italicus.

Geen 14,5 cm maar 17 à 18 cm groot is

Lancashire

Yorkshire

Norwich

Border fancy

vorm- en postuurkanaries

deze giboso. Zeker in de werkhouding een heel mooi ras.

AFSLUITING

Ik hoop dat u met deze tekst en beelden wat vertrouwer de vorm- en postuurkanaries zult bekijken.

Al deze rassen zijn al eens in verschillende

jaargangen van "Onze Vogels" uitvoerig beschreven. Indien u dat wenst kunt u uw kennis betreffende deze vogels nog verdiepen.

In het juli nr. van "Onze Vogels" vindt u ook een lijst met Speciaal Club TT's, dit voor het geval dat u zich wat nader wilt informeren.

Gloster corona

Crested

Lizard met cap

VOGEL '88

meer dan 8000 vogels in honderden soorten.
De **GROOTSTE VOGELSHOW VAN NEDERLAND**

Van 14 t/m 17 januari 1988
in **HET TURFSCHIP te BREDA**

Een échte NBVV-show, altijd nieuw, boeiend en leerzaam

**Met alle rassen
vorm- en
postuurkanaries**

SPOTVOGEL

door Prof. A. Stolk

Interessante soort, de spotvogel *Hippolais icterina*, die zijn naam dankt aan de vele imitaties die hij van andere vogels ten beste geeft. De wat fragmentarische zang wordt daardoor afgewisseld en wel op zo'n manier, dat elke vogel goed beschouwd zijn eigen repertoire heeft, dat van dat van andere spotvogels verschilt. De karakteristieke strofe wordt met krampachtige kopbewegingen voorgedragen, terwijl de snavel daarbij zo wijd geopend wordt, dat de oranje keel wordt gezien. Onmiskenbaar legt de vogel daarbij een zeker enthousiasme aan de dag, wat nog wordt geaccentueerd door het grote uithoudingsvermogen dat hij bij zijn zang laat zien. Zingen wordt door het mannetje rechtop zittend gedaan.

Volwassen vogel bij het nest met om voedsel bedelende, sperrende jongen.

Gewoonlijk wordt het nest hoog in boomkruinen aangelegd en dit is de reden dat hij in West-Europa ook in perken kan leven. Werd dit in laag struikgewas gebouwd, dan zou dit zeker niet mogelijk zijn. Het bevindt zich in een verticale takvork en het wordt met plantevezels, halmen en spinrag stevig aan de ondergrond bevestigd.

Opvallend is het rusteloze gedrag bij het voedselzoeken: het dier springt bij wijze van spreken van de hak op de tak en blijft vrij grote afstanden af te leggen.

Het komvormige nest wordt van stengels, halmen en strepen bast gebouwd, terwijl de bekleding uit dierehaar en planteluis bestaat. Het legsel van meestal drie tot vijf (eventueel zes) eieren heeft een opvallende kleur. Haar fijne lijntjes, vlekken en punten op een roze ondergrond, wat het geheel enigszins op suikergoed doet lijken. Geen wonder dan ook dat ze in de volksmond suikergoed-eitjes worden genoemd. Met broeden wordt begonnen als het legsel compleet is.

Na ongeveer dertien dagen broeden

(waarbij het vrouwtje de meeste tijd op het legsel zit) komen de jongen uit. Ze worden zowel door het vrouwtje als door het mannetje verzorgd en verlaten het nest als ze ongeveer twee weken oud zijn.

Het voedsel wordt van takken en bladen gehaald: bestaat uit insecten en hun larven. Zijn de bessen rijp, dan worden die ook gegeten. Door de mannetjes wordt tijdens het voedselzoeken gezongen. In augustus wordt het broedgebied al verlaten, waarna de winter in tropisch en zuidelijk Afrika wordt doorgebracht. Uitwendig zijn bij de spotvogels, mannetje en vrouwtje gelijk. De bovenzijde is olijfgrijs tot -groen, de onderzijde citroengeel en er is een gele oog- of wenkbrauwstreep aanwezig, die wel kort is, maar toch goed is te onderscheiden. Donkerbruine vleugels met lichtere veerzomen. Bruine ogen, blauwgrijze poten, roodachtig bruine snavel.

Van de rietzangers van het geslacht *Acrocephalus* verschilt de spotvogel (eveneens zijn verwanten) door de brede platte snavel, de rechtafgesneden staart en de tekening van de eieren.

De spotvogel komt op het vasteland van Europa voor, oostwaarts tot West-Siberië. Heeft een uitgesproken voorkeur voor vochtige gebieden met hoge bomen en struikgewas. Als zodanig blijken minder dichte, vochtige loofbossen in aanmerking te komen, alsmede boomgaarden en parken. De spotvogel blijkt momenteel een echte cultuurvolger te zijn, die elk jaar kerkhoven en tuinen bevolkt, vooral als er vlierstruiken staan.

De spotvogel is een trekvogel die in kleine groepjes of in familieverband naar de winterkwartieren in tropisch Afrika vertrekt. Ze keren midden mei terug. In Zuidwest- en Zuid-Europa wordt de spotvogel door de orpheusspotvogel *Hippolais polyglotta* vervangen. Deze soorten komen niet naast elkaar voor en lijken zo sterk op elkaar, dat ze in het vrije veld alleen aan de zang zijn te onderscheiden.

De spotvogel kan uitstekend in de volière worden gehouden, maar broedresultaten werden tot nu toe slechts bij uitzondering verkregen. Toch is de kweek zeker het proberen waard, omdat die zeker niet tot de onmogelijkheden behoort.

Het geschikt maken voor kooi of volière is een vrij omvangrijke procedure. Na de vangst in mei komen de vogels in een afgedekte kooi en krijgen ze de eerste dagen uitsluitend mierenpoppen. De vogel blijkt nu al spoedig zijn schuwheid te verliezen en kan al beginnen te zingen, mits de kooi op een lichte rustige plek is geplaatst. De bedekking van de kooi wordt nu geleidelijk weggenomen, waarbij men van boven begint. De vogel krijgt nu tot eind juli uitsluitend verse mierenpoppen, waarna gedroogde mierenpoppen met fijn insectenvoer worden verstrekt. Verder wortelschraapsel, beschuit, gedroogde vliegenmaden en meelwormen. Ter afwisseling worden fijngemalen gekookt hart en hardgekookt eigeel verstrekt. Oppassen voor overvoeding. Wordt dit op een gegeven moment geconstateerd, dan onmiddellijk op verse mierenpoppen overgaan, waarvan per dag één theelepeltje wordt gegeven.

Gaat de spotvogel in de winter in de rui, dan blijkt hij aan zijn verzorger hoge eisen te stellen. Tijdens die rui zijn immers veel voedingsstoffen vereist en met het oog daarop geeft men behoorlijk wat meelwormen: tot dagelijks vijftientig. Na de rui wordt dit aantal tot vijftien vermindert. Er moet voldoende badgelegenheden zijn, want baden is essentieel voor de spotvogel.

In Oostenrijk is de spotvogel als zangvogel bijzonder geliefd en worden er jaarlijks plaatselijke zangwedstrijden gehouden. Wel een bewijs dat wij de zang van de spotvogel echt wel serieus moeten nemen.

Bestaand grijs rijstvogel maal bruinborstrijstvinck

De Bruine Rijstvogel

De 12 cm grote Bruine of Timor rijstvogel, vindt domicilie op de Kleine Soendaeilanden Timor en Saman. Hun levenswijze is gelijk aan die van de zeg maar normale grijze rijstvogel, *Padda oryzivora*

Tekst: L. Nieuwenhuizen

Foto's: A. de Bruin, Th. van den Heuvel, C. Scholtz/Exclusief en L. Nieuwenhuizen

Ze houden zich voornamelijk op in de matig met struiken en bomen begroeide zogenaamde halfopen gebieden, in velden en kleine bossen. Hun voedsel bestaat uit zaden van grassen en allerlei wilde planten en bijna vanzelfsprekend ook uit rijst dat volop in de sawa's aanwezig is.

Meestal trekken ze in kleine groepen door de velden en ook tijdens de broedperiode nestelen ze in elkaars nabijheid, min of meer in kolonieverband. Die nes-

ten worden gebouwd van grashalmen en ander plantaardig materiaal, in dichte struiken, boomholten en in spleten van o.a. muren. De eitjes zijn wit van kleur en worden beurtelings door beide ouders gedurende ongeveer 14 dagen bebroed. Voor wat betreft het houden van deze rijstvogels in de volière kan worden gesteld dat dat geheel overeenkomt met het houden en verzorgen van de eerdergenoemde grijze rijstvogel.

Er is geen uiterlijk verschil in verschijningsvorm tussen de bruine man en de bruine pop; beide zijn gelijk. Het samenstellen van een paartje is derhalve niet gemakkelijk. Alleen het baltsgedrag geeft een duidelijke aanwijzing, dat vertoont alleen de man en ook daarin komt hij sterk overeen met de wijze waarop de grijze rijstvogel dat doet. De laatste gaat er evenwel gemakkelijker en veelvuldiger toe over.

Qua karakter zijn de bruine rijstvogels wat schuwer en vandaar dat deze het beste gehuisvest kunnen worden in een goed beplante volière. Aanvankelijk, en we praten dan over het begin van de 19e eeuw, werd getwijfeld

Bruine rijstvogel

aan het bestaan van de bruine rijstvogel als een zelfstandig ras. Er zijn geleerden geweest die ze aanzagen voor bastaarden uit de paring van een grijze rijstvogel met een bruinborstrietvink. De aarhouders kregen gelijk, de bruine rijstvogel bestaat echt!

Kennelijk heeft de bewering van de niet gelovige wetenschappers dat het bastaarden zouden zijn, de liefhebbers van nu op een idee gebracht. Het komt namelijk nogal eens voor dat jongen voortgekomen uit de kruising grijze rijstvogel maal bruinborstrietvink worden verkocht als bruine rijstvogels terwijl dat écht bastaarden zijn.

Voor alle duidelijkheid en sprekend over de **Bruine rijstvogel** hebben we het over een apart ras met de wetenschappelijke naam **Padda fuscata**. De foto geeft u een duidelijk beeld van de fraaie en contrastrijke verschijningsvorm van deze soort.

Daarbij laten we u tevens een plaatje zien van een bastaard grijze rijstvogel maal bruinborstrietvink. Het spreekt allemaal voor zich.

Ten overvloede zij nog het volgende opgemerkt. Uit de grijze rijstvogel, *Padda oryzivora*, welke in veel grotere aantallen worden gehouden en gekweekt, zijn twee mutaties ontstaan te weten de witte en de isabel. Aanvankelijk werd die laatstgenoemde mutant ook bruin genoemd maar dat is foutief. Zowel de grijze (wildvorm), de witte en de isabel zijn in een standaard omschreven en deze standaardisen zijn bij de bond verkrijgbaar.

Isabel rijstvogel

Eigen kweek bruine rijstvogels zijn we nog niet tegengekomen. Zelden, zeer zelden zijn ze ingevoerd. De laatste tijd blijken er enkele te zijn binnengekomen en als desbetreffende liefhebbers een beetje geluk hebben vooral waar het de paarvorming betreft, dan mogen we binnenkort de eerste eigen kweek aanschouwen. Wij wensen ze in elk geval veel succes.

Litt.: Encyclopedie voor de Vogelliefhebber LSM
Prachtvinken, Cees van Berkel/
Thieme
Prachtvinken, Horst Bielfeld/
Verlag Walsrode

Grijze rijstvogel

Witte rijstvogel

Van ei tot zelfstandige vogel (deel 2)

Over kunstmatig broeden en aansluitende met de hand grootbrengen van kromsnaveligen

J. Vredenburg
in samenwerking met B. v.d. Rijdt

vervolg op deel 1, "Onze Vogels", no. 4, 1987, pag. 165-168

Besturen van de gewichtsvermindering van het ei

Het bebroeden van de eieren, zowel onder natuurlijke omstandigheden als kunstmatig, is een biologisch proces dat onderworpen is aan fysische wetten. Een van de daaruit voortvloeiende merkbare veranderingen is het verminderen van het gewicht van het ei tijdens het broeden. Wanneer we de omgevingscondities, zoals broedtemperatuur en luchtvochtigheid konstant houden, is de gewichtsvermindering van het ei evenredig met de tijd (Romanoff & Romanoff, 1979, Drent, 1970). D.w.z. dat tijdens het broeden de gewichtsvermindering per dag hetzelfde is.

De dagelijkse vermindering is het gevolg van vochtverlies. Juist daardoor wordt de luchtkamer langzaam groter (Drent, 1973, Rahn & Ar, 1974, Rahn & Ar, 1976, Paganelli et al., 1971). We zullen zien, dat dit noodzakelijk is i.v.m. het uit het ei komen van het kuiken.

De grootte van de dagelijkse gewichtsvermindering is afhankelijk van de luchtvochtigheid in de directe omgeving van het ei en van de doorlaatbaarheid van de schaal en de vliezen. De doorstroomsnelheid door het membraan wordt beïnvloed door het verschil in osmotische druk tussen binnen- en buitenkant van de schaal (Ar et al., 1974). Dus nogmaals, het is in verband hiermee belangrijk dat de schaal zo zuiver mogelijk blijft opdat de poriën niet dicht gaan zitten door vet of vuil. Ook is in dit verband het dompelen van het ei in water, wat men nogal eens doet, zeer onverstandig.

Omdat bij een goed verlopend broedproces de gewichtsvermindering over de totale broedtijd ca. 15% van het oorspronkelijke gewicht van het ei (Em) is, moet de dagelijkse gewichtsvermindering afgestemd zijn op de groei van het embryo. D.w.z. dat de dagelijkse gewichtsvermindering (Em) gelijk moet zijn aan de totale gewichtsvermindering van het ei van 15% ($0,15 * Em$), gedeeld door het aantal broeddagen (n).

Dus de dagelijkse gewichtsvermindering

Em moet zijn:

$$Em = \frac{0,15 * Em}{n} \text{ grammen per dag}$$

Het gewicht van het ei na het leggen kan men bepalen door weging, bij voorkeur op 0,1 gram nauwkeurig. Men kan het ook op enkele procenten nauwkeurig uitrekenen volgens

$$\text{gewicht ei is } 0,538 * D^2 * L \text{ grammen}$$

Het gewicht van het kuiken na het uitkomen is ca.

$$0,42 * D^2 * L \text{ grammen}$$

In deze uitdrukkingen is D de diameter en L de lengte van het ei.

In tabel 1. zijn voor een aantal soorten kromsnaveligen het gemeten gewicht van een ei aan het begin van het broedproces en van het kuiken na het uitkomen uit dat ei vermeld.

Bij een te hoge luchtvochtigheid (lees relatieve vochtigheid) van de omringende lucht zal het ei te weinig vocht verliezen en kan het embryo uiteindelijk in het ei verdrinken. Bij een te lage relatieve luchtvochtigheid zal het inwendige van het ei en daarmee het embryo uitdrogen. In beide gevallen komt het ei niet uit.

Op grond van de dagelijkse gewichtsvermindering wordt de luchtvochtigheid in de broedmachine, die met een hygrometer van goede kwaliteit wordt gemeten, ingesteld. M.a.w. door middel van de luchtvochtigheid kunnen wij de gewichtsvermindering van het ei per dag beïnvloeden. In figuur 3 is het resultaat voor een drietal kakatoe eieren weergegeven.

Tijdens het natuurlijk broeden regelt de vogel zelf deze vochtthuishouding

	gewicht ei in grammen	gewicht kuiken in grammen
bergparkiet (<i>Polytelis anthopeplus</i>)	7,9	6,2
bont boertje (<i>Poicephalus senegalus</i>)	7,4	5,7
bourke parkiet (<i>Neopsephotus bourkii</i>)	3,9	3,0
brilamazone (<i>Albifrons albifrons</i>)	12,0	9,4
edelpapegaal (<i>Electus roratus</i>)	14,2	11,1
grijze roodstaart (<i>Psittacus erithacus</i>)	15,8	12,2
halsband parkiet (<i>Psittacula krameri</i>)	9,3	7,2
idem	9,1	7,1
idem	9,1	7,0
naaktoog kakatoe (<i>Cacatua sanguinea</i>)	14,8	11,6
idem	14,5	11,5
idem	13,7	10,7
oranjekuif kakatoe (<i>Cacatua citrinocristata</i>)	13,5	10,8
idem	13,0	10,2
pennant rosella (<i>Platicercus elegans</i>)	10,0	7,8
idem	9,3	7,2
pruimkop parkiet (<i>Psittacula cyanocephala</i>)	5,2	4,1
idem	6,0	4,8
valkparkiet (<i>Nymphus hollandicus</i>)	5,5	4,3

Tabel 1. Gemeten gewichten van bevruchte, doch nog niet bebroede eieren en van de daaruit voortkomende kuikens voor verschillende soorten kromsnaveligen. Het verschil tussen de beide kolommen is het gevolg van de vochtvermindering in het ei tijdens het broeden en, na het uitkomen, het gewicht van de achtergebleven schaal met vliezen. De gewichten zijn op 0,1 gram afgerond.

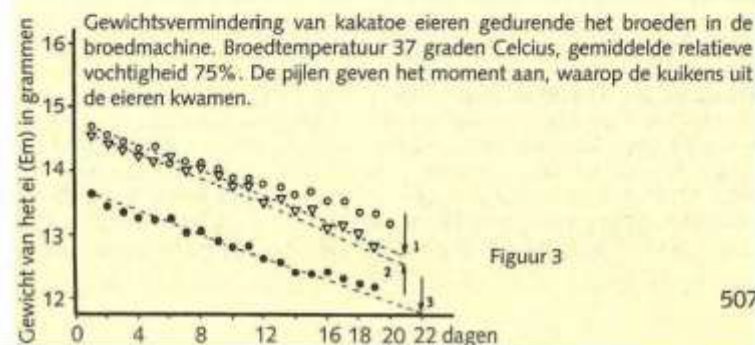

Foto: Horst Bielfeld

Paradijs Weduwevogel, (*Vidua (Steganura) paradisaea*) (*Vidua (Steganura) oriëntalis*)

De paradijs weduwevogel, *V. paradisaea*, heeft volgens Howard geen ondersoorten en *V. oriëntalis* bestaat uit vijf rassen. De uiterlijke verschillen tussen beide soorten en tussen de nominaatvorm en de ondersoorten van de laatstgenoemde soort, liggen voornamelijk in de omvang en de lengte van de staart. De totale lengte van de mannelijke vogel in prachtkleed varieert al naar het ras, van 34 tot 50 cm. De gehele kop, kin en keel zijn bij de mannetjes in prachtkleed zwart, evenzo het rugdek, de vleugels, stuit, anaalstreek en staart. De hals is geelbruin, borst kastanjebruin, flanken en verdere onderzijde tot de anaalstreek crèmeachtig van kleur. Ogen zwart, snavel zwart en poten grijszwart.

In rustkleed zijn de mannetjes 13 tot 14 cm en gelijkend ze sterk op de 12 cm grote popjes. Deze zijn musachtig gestreept op de bovenzijde. Midden op de schedel enkele witachtige lengtestrepen, zo ook boven de ogen. Tussen die witachtige strepen is de bevedering zwartbruin. De onderzijde is witachtig crème, op de borst ietwat gevlekt. Ze komen voor van Oost Soedan tot Zuid Angola en Natal, Senegal tot Nigerië, Sierra Leone tot Togo, Tsjad tot Ethiopië, Noord Kameroen tot Zuid Soedan en van Angola tot Kenia en Zimbabwe.

Ook deze weduwevogels zijn broedparasieten en zij hebben zich in de loop van hun evolutie specifiek gericht op de Pytiliasoorten, zoals melba-, aurora- en wienerastrilden. Elk ras heeft een eigen waardvogel waarvan ze alles hebben overgenomen, van zang tot uiterlijke verschijningsvorm van de nestjongen.

Paradijs weduwevogels worden veelvuldig bij vogelliefhebbers aangetroffen. Ze zijn uitermate geschikt om te worden gehouden in een gezelschapsvolière waarin ze met allerlei soorten vreedzaam kunnen samen leven. Ook met deze weduwevogels behoren kweekresultaten niet tot het onmogelijke, mits men maar duidelijk gericht te werk gaat en er vooral voor wordt gezorgd dat het bepaalde ras wordt 'gekoppeld' aan de juiste soort waardvogel.

Bij aanschaf van mannelijke weduwevogels in prachtkleed, zullen ze, als ze in de gezelschapsvolière worden losgelaten, door hun verschijningsvorm, met name de lange en tijdens het vliegen zovende staart, best wel enige onrust onder de medebewoners veroorzaken. Toch zijn deze, meestal prachtvinksoorten, daar vrij snel aan gewend.

Voor wat betreft het voedsel wijken ze niet af van andere wida- en weduwevogels. Op een goed mengsel zaden voor tropen, aangevuld met onkruid- en graszaden, wat gekiemd zaad door het zachtvoer en wat levend voer, blijven ze in uitstekende conditie.

Mutaties bij

Tekst en foto's: F. Doens

Zoals ik in het artikeltje op pagina 364 van de jaargang 1985 schreef, ben ik sedert 1982 bezig met het kweken van de donkere mutant bij de Chinese dwergkwartels. Ik vond het interessant dat de kuikens al vanaf de eerste dag in kleur verschilden. Hierdoor gestimuleerd, ben ik mij verder gaan bezig houden met de kweek van nieuwe kleuren.

Door een bonte kwartel aan te schaffen en die te kruisen met een donkere mutant, heb ik na drie jaar een donkerkleurige kwartel verkregen met een witte vleugel. Die kleurslag laat geen witte keelvlak zien maar wel een witte keelband. Zowel de haan als de hen hebben deze tekening hetgeen naar mijn idee een mooi contrast geeft.

Indertijd ruidde ik bij een Duitse vogelliefhebber twee donkere kwartels tegen zoals men ze in Duitsland noemt twee zilver intensieve exemplaren. De jongen die hieruit zijn gekomen hebben zoals de ouder vogels een goed formaat, zijn mooi zacht van kleur met een heel fijne tekening. Ze verschillen erg veel met de zogenaamde zilverpastel of zilverkwartel en ik ben erg benieuwd naar de naam die men aan deze nieuwe kleurslag denkt te kunnen geven. Tot slot nog even iets over de witte kwartel. We zien ze op dit moment nog niet zo veel op de tentoonstellingen; ze zijn er wel. Bij de witte kwartel zal het moeilijk zijn om tot een goede en strakke bevedering te komen. Wit maal wit kweekend ontstaat er in feite toch een bepaald verlies niet alleen waar het de kwaliteit van de bevedering betreft maar ook waar het gaat om het formaat.

De laatste jaren ontstaan er bij de Chinese dwergkwartels steeds meer nieuwe kleurslagen en daarmee is de vogel voor de kweek beslist interessanter geworden. Ik hoop dat het zo mag doorgaan.

Noot:

Op het bondsbureau zijn standardeisen voor Chinese dwergkwartels verkrijgbaar. Voor zover het gaat om nieuwe kleurslagen zijn deze niet allemaal be-

**Komen kijken is
onvergetelijk
Meedoen een must**

Chinese dwergkwartel

schreven. Indien men tot beschrijving overgaat zullen deze nieuwelingen eerst gedurende drie jaar op de bondskampioenen moeten zijn ingezonden, zodat er een zo goed mogelijk beeld gevormd kan worden. Overigens geldt zulks niet alleen voor de nieuwe mutaties of nieuwe kleurslagen bij de kwartels, het geldt voor alle vogelsoorten waarbij mutaties zich voordoen.

Redactie

VOGEL '88

meer dan 8000 vogels in honderden soorten.
De GROOTSTE VOGELSHOW VAN NEDERLAND
Van 14 t/m 17 januari 1988
in HET TURFSCHIP te BREDA
Een échte NBvV-show, altijd nieuw, boeiend en leerzaam

Met fraaie prijzen
zendt in
Uw vogels zijn het waard.

De volière van de maand

De heer D. Struik uit Delfzijl, schreef ons het volgende: "Van jongsaf hebben de vogels mijn belangstelling gehad. Ik was amper 5 jaar toen ik mijn vader behulpzaam was bij het bouwen van onze eerste volière. Vanaf dat moment heeft het houden en verzorgen van vogels mij bezig gehouden. Inmiddels ben ik getrouwd en aanvankelijk een jaar gewoon te hebben in een flat, zijn we verhuisd naar een eengezinswoning met ruime tuin. U begrijpt dat het bouwen van een volière een van de eerste bezigheden is geweest. Binnen korte tijd stond die volière er, groot 1,50 x 2 x 2 meter. Hierin hield ik wat kleurkanaries. Ik kwam er echter al gauw achter dat de volière toch wel aan de kleine kant was en er werd een nieuwe tekening gemaakt. De oude volière werd afgebroken en een nieuwe verrees er. Deze is 4,50 m lang, 2 m breed en 2 m hoog. Hij is gebouwd tegen een houten schuurtje en vastgezet op een gemetselde fundering waarvan 3 lagen steen boven het maaiveld uitkomen. Het geraamte, van

houten balkjes, is bespannen met gaas en aan de bovenkant voor een klein gedeelte afgedekt met p.v.c. golfplaat. In de vlucht staan enkele struikjes waaronder vlier en liguster. In het schuurtje is het nachtverblijf gesitueerd. Dat schuurtje is volledig geïsoleerd zodat de temperatuur beheersbaar blijft. Tevens staan er wat broedkooien in opgesteld waarin rood-bronze-, voor- en dominant witte kana-

ries worden gekweekt. In de volière zelf bevinden zich een aantal tropische vogels zoals zilverbekjes, zwartkopnonnen, goudmussen, japanse meeuwen, zebra-vinken, diamantduifjes en chinese dwergkwarteltjes. Ze komen ook tot voortplanting. Het leuke is dat ik inmiddels een zootje van 3 jaar heb die al net zo gek met vogels is als ik. Uit ervaring kan ik zeggen dat jong geleerd oud gedaan is.

Foto 2 en 3 zijn ons toegezonden door D. Bakker, Kattenhaarsweg 33 te Rijssen. We laten hem nu aan het woord.

Sinds februari 1986 heb ik een buitenvolière. Voordien hield ik vogels in een kleine volière in de schuur.

De fundering is 70 cm en bestaat uit witte blokken steen van 25 x 10 cm, daarbovenop vier lagen rode steen, waarvan drie lagen boven maaiveld.

De volière is 6 meter lang, 2 meter breed en 2,30 meter hoog en is gemaakt van 5 x 7 cm staanders en rabatdelen dekkend 14 cm.

Het geheel is afgewerkt met een schuin aflopend dak van groene transparante golfplaten voorzien van goot en regenton voor de afvoer en opvang van regenwater.

Het dakgedeelte van het nachthok is afgewerkt met dakleer. Het hele hok is dubbelwandig. De vloer bestaat uit tegels. De volière is aan de buitenkant beschilderd met transparante Wyzonol met UV-filter. Het binnenwerk is wit geschilderd. De achterkant van de volière is dicht, dus geen last van tocht.

Bij binnenkomst in het nachthok kom je eerst in een sluis, dit ter voorkoming van het wegvliegen van de vogels.

Er is een opbergplaats voor voer, e.d. en er is een ruimte voor broedkooien.

De verbinding tussen het nachthok en de volière bestaat uit een kleine vliegopening en een deur van 1,50 x 50 cm die (in de zomermaanden) opengezet kan worden.

Voor de lichtval is er een raam van 1,00 x 80 cm en een raam van 50 x 60 cm.

De volière is verder voorzien van een lichtschakelklok, 2 ventilatieroosters en (in de wintermaanden) verwarming ter voorkoming van het bevriezen van het drinkwater.

In de volière heb ik eerst diamantduifjes, rijstvogels en zebra-vinken gehad. Momenteel kanaries en zebra-vinken.

Kleurkanaries

De standaardseisen in de praktijk

Oranjeroodbruin

Het pigment dat we zien bij een oranjeroodbruin kanarie, zoals in de bestreping de flanktekening en in de vleugel- en staartpennen, bestaat uit bruin eumelanine. Tussen de bestreping mag geen bruin eumelanine aanwezig zijn. De oranjerode bijkleur moet derhalve ook tussen de bestreping goed waarneembaar zijn. Door de werking van de intensiefactor, zal het bruin phaeomelanine zodanig worden geremd dat de bestreping, eumelanine, duidelijk naar voren komt. De vleugel- en staartpennen moeten donkerbruin van tint zijn en aan de uiteinden van die pennen mag geen lichte omzoming te zien wezen. Samengevat, de oranjeroodbruin is een intensieve vogel met een korte en fijne bestreping op de rug en flanken met daartussen een

weinig bruin phaeomelanine. Snavel, pootjes en nagels eenkleurig bruin. De oranjerode bijkleur moet over het gehele lichaam diep en zuiver zijn en er mag geen spoortje schimmel te bekennen zijn. U weet wat met dit laatste wordt bedoeld? Alle veertjes dienen kort te zijn. Soms ziet men bij deze kleurslag exemplaren welke in de nek of op de rug wat langere veertjes hebben dan vereist en die langere veertjes geven dan dat niet gewenste schimmeleffect.

Kweekadvies

Paring A: Man oranjeroodbruin, volledig

23 II-1c-A
oranjeroodbruin
rotbraun A
red orange brown

intensief, maal oranjeroodbruin pop die wat licht of matig schimmeleffect heeft. Paring B: Juist andersom, dus licht of matig schimmel man maal intensieve pop. We dienen er op te letten dat de bestreping kort en fijn is en de flanktekening duidelijk. Vleugel- en staartpennen volbruin zonder lichte omzoming aan de veertoppen. Die bestreping moet, juist bij de kweekvogels, zacht bruin van kleur zijn; niet té zacht en ook weer niet te donker. De grond- of bijkleur moet egaal en zuiver van tint zijn. Het komt nogal eens voor dat de vogels wat te licht in de flanken zijn of op het onderlichaam. Tussen de bestreping moet de bijkleur ook goed zichtbaar wezen. Bij het kweken van oranjeroodbruin, hetgeen zoals u al begrepen heeft een intensieve kleurslag is, geen twee intensieve vogels met elkaar doen paren, noch twee schimmelvogels, maar altijd intensief maal licht schimmel of andersom.

Veel voorkomende fouten

Pigment: Bestreping te breed, te lang, te donker, en/of te zwak. Geen of te vage flanktekening. Te weinig of te veel bruin tussen de bestreping. Lichte omzoming van de toppen van vleugel- en/of staartpennen. Vleugel- en staartpennen te donker. Bijkleur: Oranjerood niet diep genoeg, niet zuiver van tint en/of niet egaal dus vlekkelig. Niet volledig intensief. Bijkleur in flanken, dijen, onderlichaam en/of borst te licht.

Voor de tentoonstellingen zijn de mannelijke exemplaren het meest geschikt. De poppen laten over het algemeen nog wat te veel tussenliggend bruin zien of ze zijn niet intensief genoeg.

Piet Verdult

Een spiksplinter nieuwe mutatie van het zilverbekje !!!

Er zullen waarschijnlijk weinig kwekers zijn die bij het lezen van de kop boven dit artikel en het beschouwen van de foto een verhoogde bloeddruk, slapeloze nachten of kwekerskriebels krijgen.

Een mutatie bij zo'n eenvoudig vogeltje als het Zilverbekje maakt lang niet zoveel los als een nieuwe Gould-mutant.

Toch meen ik dat deze nieuwe mutant van "Euodice cantans cantans" een net zo sensationele verschijning is en ik hoop dan ook dat deze een bijdrage mag zijn aan onze mooie hobby.

Nadat bij mijn goede vriend Jac. Kraan te Hazerswoude in de jaren zestig de eerste donkerbruine Zilverbekjes werden geboren is het betrekkelijk stil gebleven rond dit allerliefste vogeltje. Aan de kwaliteit van deze donkerbruine mutant heeft dit beslist niet gelegen. Op tentoonstellingen ging deze kleurslag niet zelden met de hoogste eer strijken. Helaas bleef de kwantiteit daar ver bij achter en was er zelfs een moment dat ik me af vroeg of ze er nog waren. Gelukkig dat er dan nog enkele doorzetters zijn die, ondanks de tegenvallende belangstelling van buiten, blijven kweken met zo'n mooi vogeltje.

In de afgelopen jaren gingen er van tijd tot tijd geruchten de ronde van mogelijk nieuwe mutanten, waarbij een reductiefactor een rol zou spelen. Zelf zag ik de bewuste vogels helaas niet en moest het hebben van horen zeggen. Het bleken meestal niet levensvatbare dieren te zijn. Ook werd nog al eens een ondersoort, met een zeer zwakke tekening, voor een mutatie aan gezien.

Medio januari 1986 kwam daar verandering in toen ik door een medevogelliefhebber werd opgebeld en hij mij er op attent maakte dat er op een tentoonstelling een Zilverbekje had gezeten van een afwijkende kleur. De eigenaar/inzender had het vogeltje uit een importzending gehaald.

De tentoonstelling was inmiddels afgelopen dus zocht ik de gelukkige bezitter thuis op om de vogel te kunnen bekijken. Ik trof het Zilverbekje in een T.T.-kooi aan en het beestje was er niet best aan toe. Het draaide met het kopje en had sterk de neiging achteruit te vliegen. Duidelijk

een voedings/vitaminegebrek en snel ingrijpen was noodzakelijk.

Toen ik de eigenaar had uitgelegd hoe jammer het zou zijn als juist dit Zilverbekje verloren zou gaan en hij door kreeg met een Zilverbekje te maken te hebben, was de koop snel gesloten.

Dolgelukkig ging ik met het Zilverbekje naar huis, maar was een aardig sommetje zakgeld armer.

Thuisgekomen heb ik het Zilverbekje in een flinke vlucht geplaatst en op rantsoen gezet met een aanvullende vitaminedekking.

Van de eerste emotie's bekomen kon ik de vogel nu ook eens beter bekijken. Het Zilverbekje is over het gehele verenkleed gezien duidelijk opgebleekt. Dit valt vooral op aan de buitenste vleugelpennen en de staart die zelfs een wat roodachtige gloed bezit. Die rode gloed is ook te bemerken bij bastaarden waarbij het Zilverbekje een rol heeft gespeeld. Ik begon mij daar toch wel ongerust over te maken, ook al was dat aan de buitenkant niet te zien, het zou ook een bastaard kunnen zijn! Maar ja, uit een importzending en dan een bastaard?

Omdat de reductie van pigment bij deze mutant niet zo is dat je van pastel kunt spreken heb ik voorlopig de benaming isabel gekozen. Mocht een andere benaming nodig zijn dan laat ik dat graag over aan de technische mensen van onze Bond.

In het voorjaar van 1986 was de Zilverbek-mutant in werkelijke topconditie en besloot ik er mee te kweken. Uit twee onverwante wildkleurstammen selecteerde ik twee mannen die hun vruchtbaarheid

al hadden bewezen. Uit twee broedsels, waarvan alle eitjes bevrucht waren, werden elf jongen geboren en grootgebracht. Het bleken negen mannen en twee onverwante popjes te zijn die in uiterlijk niets verschilden met de wildvorm. De basis was minimaal, maar ik kon verder om de mutatie vast te leggen.

In het najaar van '86 besloot ik het er op te wagen om één van de grootste mannen aan de mutant terug te paren. Uit twee broedsels werden totaal acht jongen geboren, vijf isabel en drie wildkleur mogelijk split isabel.

Toen één van de isabellen begon te zingen werd een tipje van de vereringsluier opgelicht en durf ik het aan om deze autosomaal recessief t.o.v. de wildkleur te benoemen.

Begin april 1987 heb ik een fors aantal kweekparen geformeerd om het bestand met zoveel mogelijk onverwante isabellen en splitten uit te breiden. In het uiterlijk van de inmiddels geboren isabellen is een behoorlijke variatiebreedte te constateren. In kleur komen zeer donkere en zeer lichte, met crème vleugels, voor en daartussen alle kleurnuances. Het formaat is redelijk te noemen en door selectie te verbeteren, klein zijn ze beslist niet.

Overigens wil ik hier nog aanhalen dat ook bij de donkerbruine mutant een behoorlijke variatie in kleur is waar te nemen. Mogelijk is dit veroorzaakt door het, al of niet ter zake kundig, inkweken van verschillende ondersoorten van de wildkleur. Ervaringen uit mijn eigen kweek met de donkerbruine doen mij stellig geloven in een haalbaar uitbreiden van uiterlijk herkenbare kleurslagen.

Nu al is het mogelijk middels selectie een warmbruine, zwartbruine en zelfs een grijsbruine Zilverbek te kweken. In combinatie met de isabelfactor is deze reeks zelfs nog verder uit te breiden en voor de toekomst ligt er zeker een witte, getekend witte en vleugel in het verschiet. Een oplettende kweker van donkerbruine Zilverbekjes zal in bepaalde stammen ook een schimmelfactor ontdekken die vastgelegd kan worden.

Vreemd dat daar nog geen aandacht aan is besteed, dit in tegenstelling met de Zebra-vinken en Japanse meeuwen-kweek waar volop in wordt geëxperimenteerd. Zilverbekjes verdienen veel en veel meer aandacht dan ze tot nu toe hebben gekregen. Het is een zo vriendelijk vogeltje en niet alleen voor de beginnende liefhebber, maar nu ook voor de specialist die in elke mogelijke kleurslag een uitdaging ziet.

peter s. van dijk

Een geslaagde kweek met de grote Textorwever (Textor cucullatus)

In januari 1987 zag ik bij een vogelwinkel bij ons in Alkmaar een aantal grote Textorwevers zitten. De vogels zagen er zo

goed uit dat ik besloot een paartje te kopen. De mannen zijn zeer fraaie vogels met een zwarte kop, een gele rug met zwarte tekening, een oranjebruine borst die vloeiend overgaat in een geel onderlichaam. De snavel is zwart en de ogen zijn fel rood. De poppen zijn veel eenvoudiger van kleur. De kop is groengeel, buik en borst lichtgeel, dek olijfgroen met donkere lengtestrepen. De snavel is lich-

ter van kleur dan die van de man evenals de ogen. Grootte is ongeveer 17 cm. Ik zocht een mooi op kleur zijnde man uit en de grootste pop die erbij zat maakte mijn stel compleet. Helaas begon na een tijdje de pop te verkleuren en het bleek een man te zijn.

Inmiddels was het begin mei en de vogels gingen in de buitenvolière van 2 bij 2 meter. Als gezelschap kregen ze een paar Japanse Nachtegalen en een paar Zebra-vinken. De op kleur zijnde man begon onmiddellijk een nest te bouwen. Als nestmateriaal gaf ik bossen riet, waar hij stroken afscheurde, en lange grashalmen. Hangend aan het gazen dak maakte hij in een week een rond vrijhangend nest. Gelukkig kon ik begin juli een pop aanschaffen. Nadat de pop was losgelaten was het snel met de rust voorbij. De overvloedige man en de Nachtegalen werden zo nagejaagd dat ik ze maar uitgevangen heb. Naar de Zebra-vinken werd niet omgekeken. De pop begon onmiddellijk het nest te inspecteren, daartoe uitgenodigd door de man die onder het nest hangend, met zijn vleugels klapperend en luid zingend zijn nest aan het aanprijzen was. De pop reageerde hierop door ook met haar vleugels te klapperen. 's Nachts bleef zij gelijk in het nest slapen en de man begon met een 2e nest. Op 10 juli zag ik dat de man en de pop samen begonnen met het maken van een insluipgang. Toen ik met mijn hand in het nest voelde (kijken ging niet) merkte ik dat er een ei was. Het was wit met bruine

vlekjes. Op 11 juli legde de pop een 2e ei en begon ze met broeden. De man is nadat de pop het nest in beslag had genomen nooit meer in het nest geweest. Tijdens de broedperiode werd de insluipgang door beiden steeds langer gemaakt tot wel 20 cm. Elke dag controleerde ik het nest en dan moest ik de insluipgang als een harmonica opvouwen om met 2 vingers in het nest de eieren te kunnen voelen. Van binnen was het nest met kleine strootjes afgewerkt. De pop broedde alleen en dat deed ze niet al te vast. Na 10 dagen was ze gemiddeld 10 minuten in het nest en daarna er weer 5 minuten buiten, dan weer 10 minuten erin enz. Toen ik dan ook op 22 juli het nest ging inspecteren had ik weinig hoop meer op jongen. Ik was dan ook zeer verbaasd dat ik een jong voelde en dat na 11 dagen broeden, terwijl in de boekjes staat 14 dagen! Later bleek het andere ei een dood jong te bevatten. Aangezien deze vogels hun jongen grootbrengen met levend voer gaf ik ze buffalowormpjes en miereneieren. Na 6 dagen was het jong al zo groot dat ik het geringd heb met een 4,5 mm ring. Een 4 mm ring was beter geweest want als het jong wat kleiner zou zijn uitgevallen dan was 4,5 mm te groot geweest. Aangezien de man ongeveer 1 cm groter is als de pop denk ik dat het jong ook een man is omdat het na 3 weken al iets groter was dan de pop. Na een week begon ik met het geven van meelwormen. Ook alweer volgens de boekjes, zou het jong na 3 weken uitvliegen maar na 17 dagen, op 8 augustus zat het 's morgens op de grond rustig om zich heen te kijken. De man begon onmiddellijk met het slopen van het nest en 's avonds was het al verdwenen. De man begon toen achter de pop aan te jagen zodat ze amper gelegenheid kreeg om het jong te voeren. Ik heb de man toen maar uitgevangen. Opvallend was dat de vogels altijd uitgesproken zaadeters waren maar toen het jong uitgekomen was gingen de pop en de man volledig over op levend voer, en dat terwijl de man het jong nooit voerde! Na 10 dagen at het jong zelf al zaad maar kreeg het ook nog af en toe wat van de pop toegestopt. Als voer gaf ik de vogels zaad voor grote parkieten, vooral op de zonnepitten zijn ze gek. Het jong is op de rug olijfgroen en op de buik en borst crème. Snavel is hoornkleurig en de ogen zijn zwart. Als alles goed blijft gaan kunt u het jong op de Bondsshow in Breda bekijken.

Jelle van der Wal.

De Putter/kanarie

Deze kruising is wel de meest tentoongestelde van alle bastaarden maar tevens een der moeilijkste.

Hoe kweekt men de putter/kanarie?

Wel om te beginnen, geduld, een goede verzorging en tamme vogels. Mijs inziens is een goede methode de putter en de passende pop kanarie ruim voor aanvang kweek, dus in de herfst, in een kistkooi te plaatsen, zijnde een ruime broedkooi, zodat de vogels de tijd hebben om goed aan elkaar te wennen.

Het kweken kan gebeuren in een broedkooi van b.v. 80x40x40 cm of in een kweekvluchtje van ongeveer 120x80x200 cm.

Een derde mogelijkheid is in een volière met meerdere koppels andere vogels. Ik persoonlijk vind de eerste twee methoden de beste. Hoe kweken? Er zijn een paar methoden en de goede is die waar men natuurlijk goede resultaten mee heeft. Maar er zijn in deloop der jaren ervaringen opgedaan, waaruit we moeten proberen ons voordeel te halen. Daarom is het goed eens bij de volgende methoden stil te staan en die eventueel over te nemen.

Men plaatst de kanarie pop, dus de partner van de putter, in een broedkooi of vluchtje met een kanarie man. Als deze een nest gebouwd heeft en zij broedt, kan men de kanarie man weghalen.

Hierna wacht men tot er jongen zijn en dan plaatst men er de putter bij. Het kan zijn, dat men de putter tijdelijk moet weghalen maar dan moet men dit opnieuw proberen. Als de kanariejongen groot zijn, haalt men deze weg en laat de kanarie met de putter man aan het tweede nest beginnen. De tweede ronde is dus putter x kanarie.

Een andere methode is dat men de putter en kanarie bij elkaar in een broedkooi of vluchtje plaatst vanaf het begin van het broedseizoen. Aan deze methode geef ik persoonlijk de voorkeur.

Een derde methode is putter en kanarie in een volière met andere vogels en dan afwachten.

Welke kanarie pop moeten we als partner kiezen?

Er is een hoofdregel: Mooi getekende en intensieve kanariepoppen teneinde een goede kleur en een mooi contrast te verkrijgen. Bijvoorbeeld or.bronsgaatisabel, hieruit krijgt men mooie exemplaren, maar de vleugelspiegel wordt wel wat te oranjeachtig. Persoonlijk denk ik aan goudisabel of goudbruin, maar ook aan zilverisabel of blauwpastelivoer. Men moet denken aan de tekening, vooral op de flanken en er op letten dat de bestreping niet te grof is. Ook kan men b.v. eens een zilverisabel nemen.

Een putter heeft als kleuren rood-zwart en dan geel in de vleugels, wit in de staart en bruin op de rug, dit moet dus gecombineerd worden met de kanarie.

Een andere mogelijkheid is een kanarie man met putter pop, maar dan zal de kanarie man in hoofdzaak de kleur bepalen en de pop putter het model en de bouw/vorm van de te verwachten jongen geven.

Waarop te letten als we de vogels voorbereiden voor de tt? De jonge putterkanaries zijn beweeglijker dan kanaries. Wil men dus met deze vogels naar de tt, dan moet men de vogels goed trainen. Ruim op tijd apart zetten in een broedkooi. Een goed hulpmiddel is één putter/kanarie met twee kanaries. Wanneer we putterkanaries samen zetten, maken ze elkaar nog drukker dan ze al zijn, omdat ze zoals gezegd erg beweeglijk zijn.

Bij het uitzoeken van tt-vogels houden we rekening met formaat/model kleurregelmaat, kop-, vleugel- en lichaamstekening. Dit laatste is al een reden dat we geen vast stof kanarie poppen kunnen gebruiken, daar we dan bonte jonge krijgen.

Hoewel hier heel mooie vogels bij zijn, is de kans op tt-resultaat klein, daar er altijd wel ergens een bont veertje zit. Moeten we bastaarden kweken?

Er wordt wel eens kritiek geleverd op het zgn. kruisen. Ja, ik geloof dat we het toch moeten proberen.

Persoonlijk vind ik dat men als studie maar ook om het kweekresultaat gerust bastaarden mag kweken. Of dit met grote hoeveelheden moet, blijft een vraag.

Tekst: Lucien Didden